

Școala Noastră

numărul 8
2022

Școală primară Gimnaziu Liceu

CEA MAI ÎNALTĂ EDUCAȚIE ESTE CEA ÎN SPIRITUL CREȘTIN

Arta pe hartă

- Să nu pierdem verticala
- Studiul – stâlpul artelor plastice

Cu bună știință

- O termodinamică împotriva entropiei

Zoomzet

- Ce mai faci?
Uite, mă satur de Iași!
- Absolvent de liceu. Încotro?
- Ultimul clopoțel

Editorial

- Semnal înăbușit în zgomot

8
2022

Cuprins

Editorial

2 - Semnal înăbușit în zgomot

Arta pe hartă

6 - Pecetea marilor întâlniri

9 - Calea înflorită a studiului muzical

12 - Ceas de taină - Răspunsuri mari pentru oameni mici - Cartea cârților

14 - Să nu pierdem verticala

18 - Studiul - stâlpul artelor plastice

Cu bună știință

22 - O termodinamică împotriva entropiei sau
Fiecare are propria scriptură despre sine

26 - Învățând prin descoperire

Munca și sensul vieții

30 - Dragostea de carte și plăcerea pentru studiu - interviu (partea a II-a)

Gând din comunitate

37 - Cei care dau viață excelenței

Zoomzet Editorial

41 - Despre cum poate reînvia modelul studiului profund, de performanță, în școala românească

Zoomzet Fapte

43 - Francofonia și interdisciplinaritatea

45 - Îmbrățișând cu flori Crucea Domnului

47 - Studiul unei serbări

Zoomzet Călător

49 - Ce mai faci? Uite, mă satur de Iași!

51 - În vizită la Facultatea de Medicină

Zoomzet Laude

52 - Absolvent de liceu. Încotro?

Zoomzet Olimpic

60 - Visul unui Făt-Frumos; Cum am învățat să am răbdare; Fiecare viață este un dar

62 - Ultimul clopoțel

Zoomzet Nectar

Nemurire

Preot prof. dr.
Vasile Gavrilă

Semnal înăbușit în zgomot

Un copil de câțiva anișori, crescut într-o familie de români ortodocși, pe continentul american, își surprinde bunica într-o seară înainte de culcare cu următoarea experiență. După ce și-a făcut rugăciunea, el se urcă în pat, ia în palmă iconița pe care de regulă o pune sub pernă și o întrebă pe bunica aflată în vizită la ei: „Știi ce am aici, bunica? Acesta este telefonul meu cu Dumnezeu”. O sărută și o pune sub pernă. Bunica, după ce mi-a povestit cu lacrimi în ochi episodul, și-a exprimat încrederea că nepotul ei va crește sub protecție divină!

De fapt, copilul se conecta la un Semnal divin, la care avea acces prin rugăciunea izvorâtă din inima lui curată și prin ochișorii

lui, care priveau prin icoană, ca printr-o fereastră deschisă, în Cerul lui Dumnezeu, așa cum și noi încercăm, prin lecturi biblice, prin rugăciuni și meditații, sau prin intermediul slujbelor bisericești, să prindem un Semnal de Sus. Am constatat că nu e ușor; poate noi, cei din cetate, ne gândim că ne împiedică zgomotul orașului să-l auzim. Da, zgomotul poate împiedica Semnalul; chiar și cel mai mic zgomot.

Într-una dintre vizitele făcute la Mănăstirea Sfântului Sava din pustia Iudeii, un monah ne-a povestit că a încercat să se izoleze într-o peșteră la baza stâncii pe care este construită mănăstirea, pentru a-și găsi liniștea, prin practicarea *Rugăciunii inimii*. Din peșteră nu se auzea decât susurul apei,

pentru că pe acolo curge pâraul Cedrilor, din cetatea Ierusalimului spre Marea Moartă. A constatat că doar susurul apei se putea auzi, nu și Semnalul de Sus, pe calea rugăciunii.

Părintele-martir Constantin Sârbu, supranumit „duhovnicul de foc”, li s-a adresat odată oamenilor din biserica în care slujea: „Măi copii, dacă ați venit aici să vă rugați, să fiți cu ochii în pământ și cu sufletul sus, la Dumnezeu, împreună cu mine, că altfel, dacă vă uitați în toate părțile, vă simt aici, în ceafă, gândurile împrăstiate și nu mă pot înălța. Cine nu se poate ruga este mai bine să se ducă la plimbare, ca să ne lase liniștiți, pentru a putea înălța flacăra limpede a rugăciunii către Dumnezeu”¹.

Un stareț de mănăstire din Athos își sfătuia ucenicii în acest fel: „Când intrați (în biserică pentru a sluji – *n.n.*) să aveți conștiința deplină a faptului că mergeți să-I vorbiți lui Dumnezeu și că, din clipa în care intrați, stați cu adevărat înaintea Lui. De acum, întreaga voastră stare trebuie să fie demnă de cele sfinte: să evitați discuțiile, amestecul în treaba altuia, toate cele”². De ce? Pentru a fi capabili să primească înștiințarea lui Dumnezeu – Semnalul de Sus – proaspăt în inima lor.

Sfântul Apostol Pavel avertiza comunitatea din Corint, pe care o *născuse* și o *creștea* în Viața în Hristos, că diavolul sau „dumnezeul veacului acestuia” acoperă Evanghelia și-i orbește pe mulți pentru a nu vedea slava lui Dumnezeu: „Iar dacă și Evanghelia noastră este acoperită, ea este acoperită pentru cei ce pier, în mijlocul cărora *dumnezeul veacului acestuia* a orbit mințile necredincioșilor, pentru ca ei să nu vadă lumina Evangheliei slavei lui Hristos, Cel care este Chipul lui Dumnezeu” (II Corinteni 4, 3-4).

Este lucru clar și indubitabil faptul că prin cuvânt se realizează comunicarea dintre Dumnezeu și om, dintre om și om; cuvântul, dar dumnezeiesc, este elementul cu cele mai puternice capacități seminale: prin cuvânt a creat Dumnezeu lumea, Cuvântul (logosul) divin se întrupează și mântuiește lumea, prin cuvânt comunică oamenii între ei; cuvântul zidește sau distruge.

Totodată, cuvântul este vehiculul prin care cultura și civilizația omenirii s-au format, s-au promovat și s-au transmis; tot prin cuvânt s-a făcut educația și s-a călăuzit omenirea, cuvântul însă poate fi ziditor sau distructiv, așa cum am amintit, sau poate deveni Semnal izbăvitor sau zgomot năucitor.

În teoria comunicării se spune că un semnal poate fi înăbușit de zgomot; acest principiu se poate aplica și în domeniul educației; și se poate ușor observa aplicabilitatea lui în istoria culturii și mentalităților. Semnalul, de regulă, este în legătură cu ceva important și benefic, iar zgomotul cu ceva rău și lipsit de importanță. De obicei, fac zgomot cei care doresc să ascundă esențialul în „nimic”, să amestece binele cu răul și frumosul cu urâtul.

Rolul lui, așadar, este de a distrage atenția omului de la Semnal, de cele mai multe ori în numele acestuia, pentru a o transforma în neatenție și lipsă de vigilență. S-a observat în istorie că atunci când se făcea mult caz (zgomot) pe tema păcii, de fapt lumea se pregătea de război; când s-a vorbit prea mult (zgomotos) despre libertate, de fapt se pregăteau temnițe și gulaguri; se vorbește prea mult despre sănătate, educație tocmai pentru a acoperi slăbiciunile acestora; se face prea mult zgomot cu valoarea omului, pentru a nu se vedea cum este devalorizat. Lesne de înțeles, domeniul educației este relevant pentru cele afirmate mai sus: în numele promovării educației se schimbă ministrii, uită ce au preluat și nu pot vorbi despre ceea ce lasă, legile învățământului au durată de valabilitate precum alimentele perisabile, încât și elevii, și cadrele didactice intră în stare de șoc ori de câte ori se schimbă un ministru sau o lege.

Este adevărat că Educația este o artă; arta modelării personalității umane, iar dascălul are menirea de a desăvârși creația lui Dumnezeu – omul; în consecință, este și arta de a supraviețui, de a performa în orice situație și context, arta de a merge contra valului pentru că pe val se duc gunoaiile. Educația este cea mai înaltă investiție –

¹ *Lacrimi și har*, Preotul-martir Constantin Sârbu, editura Bonifaciu, Bacău, 2010, p. 97

² Arhim. Emilianos Simonopetritul, *Tâlcuire la sfintele slujbe. Dumnezeiasca închinare, așteptarea și vederea lui Dumnezeu*, trad. rom. Ierom. Agapie Corbu, Arad, 2009, p. 25

spuneau marii pedagogi – pe care o poate face o nație sau un popor pentru binele și sănătatea lui.

Cel mai puternic și cel mai valabil Semnal vine de la Dumnezeu, chiar dacă „dumnezeul acestui veac” încearcă să-l înăbușe prin grobianismul impostor și asurzitor produs de cei care-și neagă originile teandrice și finalitatea lumii noastre în numele unui progresism morbid, dezumanizant. Este ușor să strivești aripile suave ale fluturului, și să dobori lumina din sfeșnic; însă Lumina a coborât în infern ca să îi „mângâie” **dureros și muștrător** pe orbii care au negat-o doar pentru că ei sunt orbi. De acolo Aceasta țâșnește spre

„zările” universului în care zborul fluturului cu aripi albe o răspândește peste întunericul instaurat, ca pe o boare care răcorește mințile și inimile însetate de Adevăr.

O nație educată este o nație liberă chiar și când este oprimată. Dictatura progresistă și neomarxistă înveșmântată „pedant” în corectitudine politică ar trebui să le dea flori celor care se încapățânează să creadă în vocația educației; din păcate, însă, terorii care s-au perindat peste plăpânda ființă umană au produs destul zgomot ca să înăbușe Semnalele trimise de Sus și să le înlocuiască cu gemetele neființei din „casa morții”. Reforme peste reforme, idei fără noimă,

planuri sau proiecte neterminate, educație fără școală, școlarizare fără educație, acestea ar fi câteva dintre caracteristicile școlii și educației care ne sunt propuse prin eliminarea evaluărilor, prin înlocuirea dascălilor cu roboții, un fel de reinventare a acestora (a școlii și a educației), pentru că asta ni se propune: o reinventare a tot ceea ce există.

Nici existența, nici viața, nici ființa umană, cum nici Dumnezeu nu au nevoie de demonstrație; așa se situează și nevoia de educație, de formare și de desăvârșire a ființei umane. Doar pentru că sunt înăbușite în zgomotul inculturii, al imposturii și al prostiei crase, care încearcă să se instaleze ca o urâciune a pustiirii pe tronurile sufletelor copiilor și ale tinerilor, doresc să afirm cu tărie și să mărturisesc cu toată conștiința mea

Stimați colegi profesori, părinți și elevi, frumusețea și noblețea sufletului se dobândesc printr-o viață ordonată după normele clasice ale educației: viață echilibrată, studiu serios, lectură neîntreruptă și „afundarea”, sau scăldarea sufletului – inimă și minte – în izvoarele adânci și limpezi ale înțelepciunii și cunoașterii genuine. Propunerea mea este, evident, ascetică; însă bucuria pe care o dobândim la finalul efortului este atât de mare și plină de satisfacții, încât ne-am dori să fi avut destulă inteligență să fi făcut din această „asceză” un *modus vivendi*, adică un mod de a viețui; iar din carte și din școală, un fel de *Alma mater studiorum* (Mama hrănitoare a studiilor), pentru a putea pași conștienți, din treaptă în treaptă, pe calea desăvârșirii spiritului.

Pecetea marilor întâlniri

De-a lungul istoriei există momente în care oamenii se simt dornici de schimbare și chiar datori să deschidă perspective. Modele de cunoaștere și valori reprezentative sunt atunci puse sub lupă. Principiile educației par să se zdruncine din temelii. Cel condensat, de exemplu, în dictonul: „Ai carte, ai parte” este asaltat în fel și chip, pronunțat cu condescendență sau amărăciune, aparent dezarmat în fața exigenței pragmatic-utilitariste. Și totuși, cărțile deschid lumi, configurează sensibil itinerarii sufletești, schimbă vieți. Cele mai prețioase texte ale umanității poartă cu discreție și naturalețe, prin timpuri, pecetea

marilor întâlniri. Paliere de sensuri se revigorează numai în ochii celui care știe să privească, în inimi curate, sincer și profund orientate spre o nepărtinitoare cunoaștere.

Perspectiva nu este inerentă parcursului școlar, ci se construiește printr-un efort constant. Zi de zi, pagină cu pagină, ne antrenăm pentru a distinge pepitele semnificante. Purtate de aripile cărților, cuvintele-semințe plămădesc cu timpul în forul nostru interior motivații, convingeri, idealuri, feluri de a fi, așteptări. Într-o oarecare măsură, ne conturează destinul.

Discernământul alegerii lecturilor este un proces de lungă durată. Părinți,

educatori, învățători, profesori, mentori își lasă amprenta. De la prima carte la listele de lecturi și bibliografii, gândirea și sensibilitatea se nuanțează gradat, iar procesul de autocunoaștere își urmează cursul în matca societății. Din momentul istoric în care cărțile au devenit accesibile, a persistat tendința de a produce și consuma o literatură ușoară, de relaxare, fără veleități formatoare, destinată marelui public.

În prezent, provocarea pieței de carte pentru copii, adolescenți și tineri este propunerea de titluri și conținuturi lipsite de pecete morală sau chiar subversive. Se conturează, de asemenea, o tendință tot mai pronunțată de evadare din realitate – textele *fantasy* ocupă rafturi întregi în librării. Realitatea exterioară continuă să suscite interes în paradigma științelor reale, conținuturi științifice sunt prezentate sub formă ludică, în care se regăsesc împreună cărți și o multitudine de jocuri. Cât despre realitatea interioară, aceasta este sumar explorată în varianta identificării și manifestării emoțiilor, pentru integrarea într-un model de socializare.

Capodoperele literaturii naționale și universale, tipărite în condiții grafice modeste și într-un tiraj moderat, își așteaptă cuminiți, pe rafturi marginale, cititorii. Ca și cum diferența de simțire și de referință societală ar fi abisală, apar ediții prescurtate, interpretate, care răpesc orice savoare textului original. Și marea întâlnire, posibil fondatoare, este ratată. Rătăciți în labirintul imaginativ alienant, sau absorbiți de mitul cunoașterii obiective, câți copii ar mai dori să devină *oameni mari*? Și câți oameni mari ar rămâne vizibili, folositori semenilor lor? Din fericire, o dată în plus,

soluția nu ne aparține în exclusivitate. Chiar și în timpurile cele mai aprige, cei care doresc să primească lumina învățaturii sunt ajutați să descopere și să descifreze, atât cât pot cuprinde, comorile ascunse în cărți, suflete și tot ce ne înconjoară.

Tot în rândul provocărilor, perene de această dată, se înscrie și tendința pernicioasă de a opune cunoașterea teoretică și experiența. Aparenta lipsă de utilitate practică a cunoașterii dezorientează și îndârjește. În căutarea unei validări sociale efemere și discutabile, oamenii își lasă ogoarele sufletești în restrîște, iar în momentul încercărilor, nu se pot odihni decât în pământ sterp.

Georgiana Estienne,
prof. dr. limba franceză

roditor, avem șansa de a ne cultiva grădina interioară cu bucurie, păstrându-ne senini. Cu timpul, dobândim o structură analitică pe baza căreia trecem printr-un filtru critic binevenit informațiile ce ne asaltează. Și în măsura în care ne implicăm cu toată ființa, suntem ajutați să deosebim, în sumedenia experiențelor noastre livrești, pe cele care scânteiază de adevăr.

Dacă ne angajăm cu seriozitate într-un parcurs de studiu pe termen lung și susținem cu bună voință această intenție, putem spera să manifestăm plenar creativitatea cu care suntem înzestrați. Or, absolvirea nivelurilor succesive de învățământ nu reprezintă decât începutul acestui drum; un început esențial, fundamental. Bazele studiului se pun în școală, dar menirea școlii este aceea de a deschide perspectiva existenței ca proces continuu de învățare.

Studiul constant și disciplinat forjează o solidă aptitudine de cunoaștere, care permite fiecăruia să aleagă experiențele cele mai potrivite pentru împlinirea diferitelor aspecte ale persoanei, în sens nobil și înalt. Educația dobândită prin studiile de specialitate este profund benefică, pentru sine și pentru semenii, numai în condițiile în care capătă o dimensiune morală și spirituală, cristalizată și prin lectură și studiu. Și dacă reușim cumva să consemnăm în filele unei cărți scânteia noastră de adevăr, ca mărturie iubitoare de aproapele, răsplata este deplină.

Calea înflorită a studiului muzical

Cristian Horia,
prof. vioară

Poate că nu toți dintre noi ne aflăm pe calea devenirii muzicale, dar uneori vedem unele întretăieri cu alte drumuri din viață pline de înțeles, mai ales că, mai devreme sau mai târziu, ne vom întâlni cu aceeași dilemă: lucru cu folos sau pierdere de timp? Este această idee grăitor reprezentată prin mitul antic al eroului Heracle, când acesta se întâlnește, la o răscruce de drumuri, cu Virtutea și Viciul, acestea fiind întruchipate sub forma a două femei, care îl invită să aleagă drumul potrivit – iar eroul nostru nu se sfiește să aleagă drumul mai lung și mai greu al Virtuții. Iată, eroii, prefigurare a sfinților, având dorința de a înainta pe calea perfecțiunii, acceptă faptul că orice țintă înaltă se atinge cu răbdare și dezinteres către/pentru lucrurile amăgitoare.

Per aspera ad astra, prin greutăți către stele, cum spuneau înaintașii noștri latini. Tot astfel, învățând muzică, îmi place să îi asemuiască pe elevi cu niște mici eroi, care, dorind să își urmeze chemarea muzicală (un alt element similar vocației religioase), nu se feresesc a lua calea urcușului zilnic, pas cu pas, acela al studiului muzicii. Un traseu, care, dacă e făcut cu drag, este aducător de mari bucurii sufletești, care înfloresc la timpul lor. **10% talent, 90% muncă** – este o zicală des întâlnită în mediul muzical, care ne arată valoarea nevoițelor noastre în raport cu ușurințele cu care am fost dăruiați de la naștere, dar și faptul că nici cei talentați nu pot evita calea

strădaniei – într-adevăr, dacă nu depun efort pe măsura talentului lor, aceștia sunt sortiți eșecului. Și, pentru că nu putem învăța bine, deodată mult și rar, ci mai degrabă, mai puțin, dar constant, urmează că mai folositor este un studiu zilnic de 20 de minute decât 3 ore urmate de o săptămână de repaos. Dar nu putem învăța corect vreun instrument muzical fără acest studiu zilnic, căci, mai devreme sau mai târziu, vom constata că nu mai putem înainta, oricât de „mici” culmi ne-am propus să atingem.

Ce înseamnă așadar în mod concret, studiul unui instrument muzical, care, după cum este descris de mulți pedagogi, constituie o artă în sine? În primul rând, este un antrenament

al corpului și al minții. Aici asemănarea cu disciplina sportivă este evidentă, după cum semnificativă este și paralela care s-a făcut deseori și cu sfinții – *atleți ai lui Hristos*. Studiul unui instrument este o invitație la atenție liniștită, iar asta se obține cu răbdare, studiind melodiile la început rar, fără zor. Calea vicioasă este graba – dorința de a cânta repede, cu satisfacția prematură că „ne-a ieșit”, fără să ținem seama că am ajuns un pachet de nervi. De asemenea, numai studiind fără grabă, putem să ne perfecționăm abilitatea de a cânta relaxat, sau de a anticipa, de a prevedea notele sau mișcările care urmează a fi făcute, întocmai unui maestru de șah, care poate gândi multe mutări în avans.

De la relaxarea fizică așadar ajungem la puterea minții noastre, la această încordare a

voinței numită concentrare – hotărârea nestămutată de a face ceea ce ne-am propus, și să o facem bine – bunăoară, un cântecel sau un exercițiu. Câți dintre noi nu au această problemă, anume, să fim atenți și determinați de a realiza cât mai bine, chiar perfect, o sarcină pe care ne-am propus-o, la școală sau la serviciu. În ziua de astăzi parcă a devenit atât de greu să învățăm a fi atenți, iar această lipsă vedem cum se transformă, în cazurile extreme și din ce în ce mai răspândite, din păcate, chiar în boală. Tocmai că este o virtute ce se câștigă cu multă străduință, mintea noastră nu trebuie antrenată cu cantitate, ci cu calitate – 15 minute de studiu atent constituie incomparabil mai mult decât două ore de studiat cu gândul în alte părți. Ceea ce putem încerca la început este să ne concentrăm pe lucruri simple, punctuale, care cer uneori doar câteva secunde de atenție totală. Dar acestea vor fi semințele pe care le aruncăm, spre a se transforma mai târziu într-o înfloritoare calitate – acest zel de a ne lupta (cu noi mai întâi), de a trece peste orice dificultate pentru a ne atinge scopul, chiar dacă acesta e de mai

mică sau mai mare anvergură.

Și iată că ajungem la rolul formativ al studiului muzical în ceea

ce privește caracterul, aceste trăsături sufletești de care avem atâta nevoie pentru a deveni oameni dreți și buni. Pe lângă cele pe care le-am văzut deja, precum răbdarea sau hotărârea, aș mai

adăuga două, la fel de importante: sinceritatea și modestia. Studiul este un exercițiu de sinceritate. Pentru că, precum am amintit, repetiția răbdătoare este baza întregului studiu, acesta este deci un șir neîntrerupt de căderi și de ridicări, de lucruri făcute perfect sau nemulțumitor. Numai practicând repetat o melodie, sau un pasaj din ea care ne pune probleme, putem să ne dăm seama unde anume greșim, iar pentru aceasta trebuie să fim sinceri cu noi. Cel mai bun judecător (și cel mai exigent) putem fi chiar noi, cu condiția să nu ne înșelăm singuri și să recunoaștem ce anume ar putea fi îmbunătățit. Iar această puțință de a ne vedea și corecta neajunsurile are legătură și cu modestia. Deseori se întâmplă să nu ne vedem punctele slabe din cauză că suntem mai siguri decât ar trebui, iar mândria face cu siguranță o treabă „bună” atunci când ne închipuim că suntem buni atunci când nu suntem. Din contră, studiul făcut cum se cuvine este un examen de conștiință: ne evaluăm cu sinceritate

și modestie mereu prezente stadiul la care ne aflăm, pentru a putea cunoaște următorul pas pe sușul devenirii noastre muzicale.

Tocmai aceste trăsături și obiceiuri bune dobândite în urma studiului ne luminează sufletul către adevărata înțelepciune și sens al acestuia, anume că, a face muzică este o rugă de mulțumire din tot sufletul pentru Cel ce ne-a dăruit (de la bun început sau pe parcurs), voce și inimă muzicală. Este talentul nostru pe care se cuvine a-l spori cu grijă, care ne umple de bucurie în mijlocul tuturor vicisitudinilor vieții și poate nu greșim prea mult dacă ne închipuim că, între cei mici, precum păsările care își ciripesc bucuria în păduri și pe câmpii și, între cei mari, precum îngerii care cântă în fața tronului veșnic, avem și noi, oamenii, un loc binecuvântat în corul celor ce cântă întru slava Celui de Sus.

Ceas de taină

Răspunsuri mari pentru
oameni mici

Cartea cărților

Ionuț Dima, prof. religie

Cândva, a existat o vreme în care omul nu a avut nevoie de cuvântul scris. Omul trăia aievea legătura lui cu Dumnezeu. Cu timpul, omul s-a îndepărtat de Cuvânt, și atunci Creatorul a considerat necesar să se descopere și prin literă, prin cuvânt scris, ca să îl țină pe om viu. Îndepărtarea omului de Dumnezeu a însemnat și o slăbire a simțurilor sufletești care să înțeleagă taina iubirii Lui. Dumnezeu Și-a ales om căruia i-a dat poruncă să scrie pentru popor tot ceea ce El avea să îi descopere, pentru ca omul să nu Îl uite. Primul om ales pentru acest plan a fost Prorocul Moise, căruia Dumnezeu i-a arătat descoperit câte s-au întâmplat de la facerea lumii până în zilele lui. Așadar, autorul Sfintelor Scripturi este Însuși Dumnezeu, Care Și-a ales dintre oamenii dreți care și-au făcut inima călimară în care Creatorul a picurat cuvântul dumnezeiesc, iar aceștia l-au așternut tuturor în scris.

Deși în limba română ne raportăm la Biblie ca la o singură carte, cuvântul Biblia în limba greacă, din care provine, are formă de plural, deci traducerea corectă ar fi Cărțile, pentru că cele două părți care alcătuiesc Sfintele Scripturi sunt alcătuite dintr-un număr de cărți: Cartea Facerii, Cartea Ieșirea, Cartea Psalmilor, Cartea Regilor... Cele două

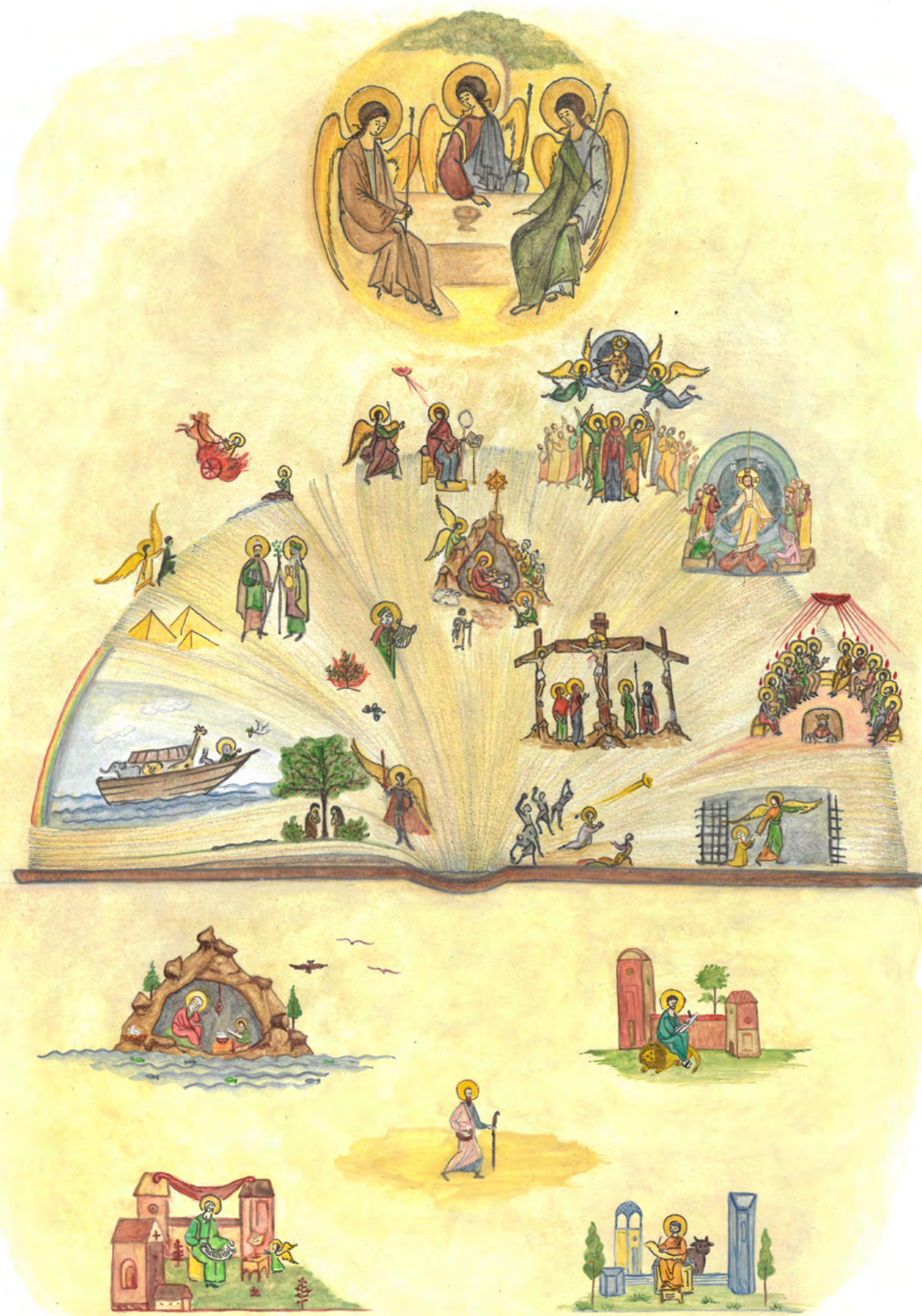

părți ale Bibliei sunt Vechiul Testament și Noul Testament. Dumnezeu Se descoperă și descoperă în cele 39 de cărți ale Vechiului Testament toate câte s-au întâmplat de la Facerea lumii până la Întruparea Cuvântului, Mântuitorul Iisus Hristos. Cele 27 de cărți ale Noului Testament cuprind timpul de la Întruparea Mântuitorului până la cea de A Doua Venire a Sa, ceea ce înseamnă că noi, cei din prezent, trăim în Noul Testament. Așadar, Biblia este „Biblioteca”, prin excelență, a mântuirii omului. Autorii omenești ai Sfintelor Scripturi sunt cei care și-au pus inimile lor în inima lui Dumnezeu: proroci, împărați, apostoli.

De ce considerăm Biblia, Cartea Cărților? Pentru că, spre deosebire de restul cărților, Biblia este însăși viața omului. Pentru că este cartea tradusă în toate limbile pământului și răspândită în toate colțurile lumii.

După cum spunea mitropolitul Bartolomeu Anania, „Biblia stă în fața cititorului ca o prescură care poate să rămână pâine dospită, poate deveni anafură sau se poate transfigura în Trup euharistic”. Sf. Ap. Ioan amintește, în Evanghelia sa, un cuvânt al Mântuitorului care zice: „Și aceasta este viața veșnică: Să Te cunoască pe Tine, singurul Dumnezeu adevărat, și pe Iisus Hristos pe Care L-ai trimis”.

Ana Iancu cls. a XII-a

13 Arta pe hartă

12 Arta pe hartă

Să nu pierdem verticala!

Să privești din contemporaneitate atent, cercetător, critic spre trecut pare să fie o deprindere firească, un instinct al fiecărei generații. Însă esențial se dovedește a fi felul în care dorim să vedem și maniera în care ne folosim de cele aflate; avem prea multe exemple care susțin dezvoltarea și evoluția ca o revoltă, ca o răsturnare și răzbunare – vechile valori trebuie contrazise pentru a da naștere inovației, dar există și ideea reinventării, revalorizării trecutului prin împletirea lui cu speranțele și manifestările celor ce abia încep să fie voci.

Am convingerea că fiecare domeniu are specificul lui, dar cred cu tărie că în domeniul cultural-filologic, dacă ne aflăm în căutarea

Cornelia Miron,
prof. limba și
literatura română

unui model – și cine ar putea spune că nu-și dorește o lumină care să-l ghideze în dezordinea societății contemporane?! – atunci trecutul este locul potrivit pentru a căuta, pentru a cerceta și a alege omul care să dea sens lumii decadente, punctul care să declanșeze debutul unei biografii interioare.

Nu sunt o persoană nostalgică, ancorată în deceniile deja scurse, pe lângă mine sau înaintea mea, dar am o admirație sinceră și o invidie productivă în ceea ce privește formarea intelectuală, dar și spirituală, a personalităților pe care le consider repere. Mă întreb adesea cum reușeau să aibă o pregătire atât de serioasă în domeniile lor, cum aveau timp să parcurgă până la vârste nu tocmai înaintate sute și mii

de volume din literatura universală – adesea învățând mai multe limbi străine pentru a reuși să citească în original operele de care erau fascinați, când aveau răgaz să se dedice cel puțin încă unei arte care să îi șlefuiască și să le dezvolte sensibilitatea și empatia, ce trăsătură îi definea încât deveneau centre pentru generațiile tinere, oferind direcții și inspirație.

Într-un interviu acordat unuia dintre foștii ei studenți, Zoe Dumitrescu-Bușulenga – unul dintre reperele mele – mărturisea că ceea ce a declanșat în ea trezirea, activarea a fost ideea setei de perfecțiune, gândul că în această lume suntem chemați la mai mult decât la realizarea unor idealuri mărunte, egoiste, materiale. Deși a avut multe de spus și s-a afirmat în spațiul public în diverse forme și contexte – a fost chiar și realizatoarea unei emisiuni de televiziune – totuși, opera scrisă a acestui mare om nu este pe cât de consistentă ne-am aștepta să fie, căci principala ei operă și realizare este una de natură pedagogică. Apreciat eminescolog și profesor universitar în domeniul filologic, ea impresionează prin meticulozitatea cu care s-a aplecat asupra fiecărui subiect abordat, așa stând lucrurile

și cu studiile privitoare la viața și opera lui Eminescu, cărora le dedică ani de cercetare a manuscriselor, analizând cu creionul în mână, în bibliotecile din Berlin și Heidelberg paginile autorilor germani ce-și pun amprenta asupra poetului. Dumitru Irimia, lingvist și filolog valoros, puncta: „Zoe Dumitrescu-Bușulenga

schimbă radical modul de interpretare din perspectiva comparatismului a creației lui Eminescu. Căutării, de atâtea ori obsesive, a surselor de

inspirație îi ia locul cercetarea creativității poetului în originalitatea și în dezvoltarea în creația sa a unor direcții semantice preexistente

în ființa sa, prin întâlnirea cu marii creatori din cultura umanității”. Analiza rezultată se caracterizează, în chip minunat, „printr-o armonizare proprie exegetei între rigoarea științifică și starea de admirație echilibrată și de permanentă uimire în fața forței creatoare a poetului și a neîntreruptelor întrebări” (D. Irimia).

Educată în duhul valorilor tradiționale, Zoe Dumitrescu-Bușulenga considera că este talantul ei, urmașă a unor nume precum G. Călinescu și Tudor Vianu, să ducă mai departe aceste cărămizi aflate la temelia neamului nostru, aceste principii și virtuți care, tocmai prin redundanță, își păstrează rădăcinile și importanța. A avut

ca țel, chiar și în cele mai sumbre perioade istorice, continuitatea transmisiei valorilor; dar pentru aceasta era necesar să fie ea însăși un depozitar și un sanctuar al acestor valori, culturale și spirituale în egală măsură. Și iată cum, firesc și inevitabil, ajungem la discuția despre educația ei, despre anii de formare, dar și despre raportarea familiei la importanța studiului și pregătirii intelectuale. Având o mamă filolog, fostă studentă a lui Ovid Densușianu, și un tată jurist, tânăra a avut

la dispoziție o imensă bibliotecă cu titluri valoroase din literatura română, franceză, germană, greacă, latină, dar și din filozofie și drept: „Învățam atunci, se făcea carte! Am ieșit de acolo oameni de cultură”, își amintește despre sistemul de învățământ. Ca un răspuns la întrebările mele despre capacitatea de a aprofunda un domeniu până la o vârstă destul de mică, ea consemnează într-un dialog: „Când eram mici, viața noastră era supusă rînduielilor. Noi creșteam în rînduieli. (...)”

După ce-am păstrat rînduielile, au început căutările.” Iată, așadar, cheia!

Studiul, educația au avut așadar rolul de a dezvolta, de a sădi și crește o minte vie, un om cu o viziune liberă asupra lumii. Peste ani, profesoara atât de iubită de studenți avea să devină Maica Benedicta, călugărindu-se la Mănăstirea Văratec, confirmând astfel un alt efect minunat al așezării de timpuriu în buna căutare și în conștiințioasa perseverență – sufletul dospit în duhul creștin. Trecerea de la Zoe Dumitrescu-Bușulenga la Maica Benedicta nu este nici surprinzătoare, nici indescifrabilă, dacă avem în vedere ceea ce chiar ea declara în repetate și numeroase ocazii: „Nu m-am despărțit niciodată de biserică”. Această mărturisire trebuie pusă în contextul politic al vremii –, în 1948 își începe cariera ca asistent universitar, apoi devine lector, conferențiar și profesor universitar, șef al Catedrei de Literatură Comparată (din 1975). Deși traversează mai multe etape ale regimului, își păstrează convingerile culturale așezate la baza educației sale, unul dintre acestea fiind reîntoarcerea la esență, la rădăcina tuturor lucrurilor. Astfel, nu s-a ferit să treacă în bibliografia obligatorie a studenților Biblia, text la care se referea ori de câte ori avea ocazia, făcând frecvente conexiuni între titlurile literaturii universale și momentele scripturistice. Însetați de cuvinte duhovnicești, intrigăți de maniera abilă de a prezenta analizele comparatiste, tinerii, adesea studenți de la alte facultăți, chiar și de la Teologie, veneau să asiste la prelegerile susținute de ea. Abordând cu înțelepciune materia – „făceam cursurile ca și când nu eram în lumea aceea, așa cum am învățat eu, așa cum m-am format eu” –, avea grijă ca, vorbind despre cosmogonie în diverse culturi, să ajungă și la Geneza din Biblie și să îl pomenească pe Ioan din Patmos (evitând

să îl numească evanghelist pentru a nu-i fi oprit cursul), apoi discutând despre poezia de dragoste să menționeze Cântarea Cântărilor, ba chiar lectura din Psaltirea lui David. Reușește în acest fel să modeleze sufletele multor generații și să se ocupe de cultura lor religioasă, printre studenții ei numărându-se Ioan Alexandru, Nichita Stănescu, Alex Ștefănescu, Anda Anghelescu, Valeriu Râpeanu. Constant preocupată de creșterea tinerei generații, ea făcea distincția dintre raționalul, inteligibilul adus de cunoaștere – care ne lasă într-un stadiu intermediar – și minunea, revelația, biruind rînduiala firii, permițând salvarea.

Cred cu tărie că între disciplina studiului din tinerețe, seriozitatea din cariera de mai târziu și ancorarea vizibilă în sfera spirituală se poate trasa o linie unică, esențială, pe care bine ar fi să o putem urma. Așadar, să nu pierdem verticala (de altfel acesta este și titlul unui volum de interviuri și dialoguri), pentru că doar această poziționare în raport cu lumea și în raport cu sine permite revelația, acea cale pe care o amintesc, cu dulceață și cu nostalgie, sfinții; dacă în primă fază studiul și setea de a afla ne conduc la o deschidere a ochiului rațiunii, la o înțelegere mai profundă a lumii, totuși, acestea rămân o așezare doar în plan orizontal în acest spațiu infinit oferit omului prin chemarea la asemănarea cu Dumnezeu, ele îngăduind atingerea cunoașterii raționale. E drept că în lumea contemporană poate constitui dezideratul suprem, însă dacă avem conștiința capacității reale, percepția nemărginirii, intuiția infinitului pe care le Calea, presupun Adevărul și Viața, atunci trebuie să înțelegem ca pe o responsabilitate păstrarea verticalei: „**A face tinerilor mai departe instruirea, a-i informa mai departe și a-i forma – mai cu seamă – e un imperativ al momentului de față...**”

Coloană, acuarelă – Horia Bernea (lucrări reproduse din albumul **Horia Bernea, NOI Media Print**)

Studiul – stâlpul artelor plastice

Maria Bălan,
prof. arte vizuale

În artele plastice studiul este fundamental. Mitul artistului care așteaptă muza în dezordine și pusee creative arată poate o mică parte, nu neapărat adevărată a procesului artistic. Orice artist oricât de avangardist a pornit dintr-o școală cu reguli clare, cu teme simple și cerințe academice ridicate. Această etapă presupune o exersare aproape frenetică a tehnicilor artistice, proprie fiecărei ramuri artistice, înseamnă repetarea unor teme, iar și iar, fie impuse, fie importante pentru autor și, uneori, unii artiști poartă cu ei toată viața „obsesia” studiului anumitor teme fundamentale pentru ei.

Un artist român de factură „studios” este Horia Bernea, pictor, care, chiar dacă a reprezentat țara noastră de două ori la Bienala de la Veneția, este foarte puțin cunoscut la noi. Îndrăznesc să expun o ipoteză personală, care îl așază pe autohtonul Horia Bernea în Pantheonul impresioniștilor vestici, în frunte cu Van Gogh. Mișcarea din care face parte Horia Bernea se numește mișcarea neo-ortodoxă și este un fragment din istoria artei românești foarte bogat, dar stilul principal manifestat de artist ne permite să îl asemănăm impresioniștilor. El îmbină tradiționalul cu modernul într-un

mod autentic: plin de savoare și de bogăție simbolică, spirituală și culturală. Putem observa cu ușurință, la Bernea, un filon puternic românesc care persistă în toate lucrările lui, chiar dacă abordarea plastică este foarte curajoasă pentru vremea lui. Tratează constant, repetitiv până la obsesiv, teme/motive precum: stâlpul (de biserică) praporii (pe care îi duce într-o zonă foarte decorativă și modernă); dealuri de o simplitate și de o forță perfecte. Mai întâlnim teme precum colțuri de grădină sau scene din viața bisericească, masa de parastas, altarul...De asemenea, nu-i lipsesc din repertoriu nici autoportretele.

Acestea din urmă sunt o temă întâlnită la toți artiștii – fiind una din temele de studiu importante: chipul uman, lucrul după model; dar fiind propriul portret, permite libertatea de a aborda în orice manieră fără a te simți constrâns de rezultat. La Van Gogh avem o serie impresionantă de autoportrete, care documentează minunat progresul practic, artistic, evoluția conceptuală a artistului și consemnează biografic viața acestuia. Îndrăznesc să îi asemăn pe aceștia doi argumentând simplu: începând cu faptul că amândoi sunt autodidacți în ale artelor, urmând studii de specialitate în alte domenii, temele abordate se aseamănă; chiar dacă

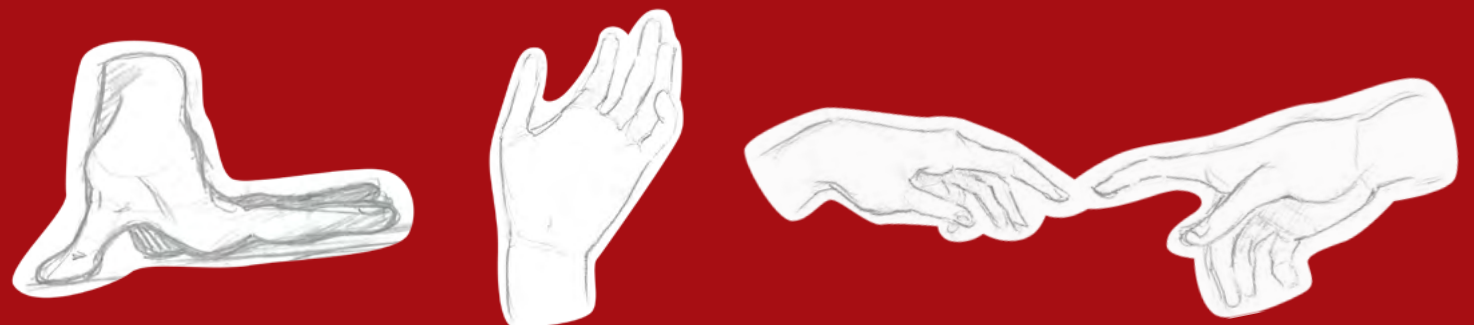
locurile și obiceiurile diferă, limbajul stilistic este apropiat. Pentru mai multe aspecte vă îndemn să căutați imagini cu lucrările celor doi artiști, să găsiți asemănări sau să vă bucurați de ele pur și simplu.

Spus simplu, am înțeles încă din anii facultății că studiul înseamnă copierea și repetarea anumitor teme și modele până ajungi să le copiezi perfect și să înțelegi tot ce stă în spatele unei lucrări finalizate. În principiu, în urma oricărei lucrări gata de expus, să zicem, găsim ore de muncă, multe ore de încercări, repetări și eforturi susținute pentru a înțelege un sistem. Artistul, fie el pictor sau sculptor, cel mai mult se apleacă

Mâini – studiu, Andreea Antohe, cls. a VIII-a

Mâini – studiu, Maria Blîndu, cls. a XI-a

asupra înțelegerii naturii: peisaje, flori, animale și, în mod deosebit, corpul uman. Se poate zăbovi asupra unei lucrări, un simplu desen în cărbune, săptămâni în șir; te uiți atent la model, trasezi linii, ștergi și tot așa, linie cu linie, pată cu pată până ajungi ori la un rezultat optim, ori nu mai suportă foaia modificări. *Repetitio mater studiorum est* – sintagma este verificată și în sculptură, pictură sau în orice formă de artă. Chiar dacă repetiția se referă la aspectul practic, de a face propriu-zis același lucru de mai multe ori, asta nu înseamnă că vom avea aceeași lucrare făcută ca la indigou. Studiind un element, un obiect, o frântură din natura care te impresionează, încerci încet să aduci în plan material, în lucrarea ta, pe pânză sau în piatră,

Mâini – studiu, Erica Botnar, cls. a XI-a;

uneori pe rând, alteori în același timp, diferite frânturi din modelul propus.

Aruncând la clasă sămânța ideii de studiu, am primit de la elevii mei ca prime propuneri teme precum: desenarea spațiului dedicat lecturii sau formării academice (mulți au dorit să deseneze o școală sau o bibliotecă); apoi, discutând puțin cu ei despre ce înseamnă studiul în desen și arătându-le niște exemple de albume cu studii de drapaje, au fost alese, la nivel de intenție, teme ca de exemplu: mâini, ochi, portret sau animale. Completez acest material, ilustrând cu câteva lucrări ale elevilor care au acceptat propunerea, făcute din dorința de a aprofunda o astfel de temă, chiar dacă acestea sunt doar un punct de pornire pe calea studiului.

O termodinamică împotriva entropiei / Fiecare are propria scriptură despre sine...

Pr. Adrian Sima,
prof. fizică

Istoria există în ordinea trecută a lucrurilor, în jumătatea de sus a clepsidrei, în pietrele vechi... în paginile scrijelite cu o tainică sulită în cerneala uscată ca un sânge al timpului scurs fără durere din rănilor filelor... și în spatele ochiului care privește înainte...

Din așezarea în toamnă a frunzelor uscate se poate reconstrui amintirea verde-lui verii agățat pe ramuri, din apa așezată de ploaie pe pământ se poate reface zborul norilor pe cer și din stările noastre de acum se pot recompune cântecele inimilor celor care au fost, ale căror bătăi se aud în ecouri până astăzi.

Întregul, partea din întreg, divizarea lumii în sisteme și subsisteme, consecutivitatea, cauzalitatea sunt noțiuni abstracte care nu se găsesc în materialitatea lumii pe care știința, în genere, o vede și o prezintă ca pe un continuum. Între materie și energie nu este decât o deosebire calitativă. Între o pasăre și aerul ce o ține în zbor există doar bariera concepțională pe care ochiul meu o așază, pentru că atât pasărea, cât și aerul, și spațiul însuși sunt forme diferite de manifestare a aceleiași energii (create). Percepția asupra acestei lumi aduce discontinuitatea, pentru că ea, percepția, pornește din privire. Omul, persoana, împarte lumea în părți cu care

operează apoi matematic, pentru că el, omul, se vede pe sine, partea cu care le măsoară pe toate. Ordinea aceasta este înscrisă în om încă de la început, acest chip al persoanei vorbește în el și îi șoptește despre această primă ordonare a cosmosului: eu și lumea. Acesta poate fi începutul, geneza matematicii ca limbaj al unei ordini interioare ce se proiectează peste continuum-ul creației. Cifrele 1 și 0 și, în consecință, întreaga matematică se naște din conștiința de sine a persoanei. Împărțim lumea în obiecte, clasificăm, ordonăm pentru că, instinctiv, proiectăm ordinea lui „eu și lumea” peste întreaga creație. Numărul, dreapta, punctul nu

există prin ele însele, ci sunt noțiuni născute în mintea și în ochiul omului.

Științele observaționale organizează materia în sisteme, iar acestea conțin, conform principiilor termodinamicii, mișcare distribuită, împărțită în subsistemele componente. Să luăm ca exemplu o pasăre în zbor; acest sistem termodinamic, izolat conceptual de tot ce este exterior lui, este compus la rândul său din alte subsisteme, mai mici, care au propria mișcare – pene, aripi, mușchi, celule, molecule etc... Toate acestea se mișcă astfel încât interacționează pe de o parte între ele, păstrând mișcarea în interior și pe de altă parte cu exteriorul, cedând sau primind mișcare din afară. Iar dacă privim acest sistem la scară mare, din tot acest bilanț al mișcării interne și externe rezultă o mișcare a păsării ca întreg – zborul. Principiul întâi al termodinamicii atribuie niște denumiri acestor mișcări, deosebindu-le calitativ astfel: mișcarea din interiorul păsării se numește energie internă, cea pe care subsistemele interne o schimbă cu exteriorul este căldura, iar mișcarea păsării ca întreg se numește lucru mecanic.

Al doilea principiu al termodinamicii stabilește un sens al modului în care mișcarea se distribuie – întotdeauna de la sisteme mari către subsisteme mai mici. Rudolf Clausius introduce pentru prima dată în termodinamică **noțiunea de entropie, pentru a descrie ireversibilitatea unor procese, din care rezultă un singur sens de desfășurare a acestora – către creșterea dezordinii**. Folosind terminologia introdusă mai sus, în urma oricărui proces, procentul de căldură, raportat la întreaga cantitate de energie din proces, crește. Și dintre toate formele de energie, căldura este cea mai dezordonată pentru că este mișcare atribuită subsistemelor mici.

Toată această terminologie a științelor folosește concepte abstracte, pe care le proiectează asupra cosmosului. Aceste

concepte care sunt specifice persoanei, care țin de simetrie, de estetică – ordine, dezordine, sens – se proiectează din interiorul privitorului spre lume. Ochiul este cel care ordonează lumea și caută, prin firea lui, o ordine în lumină, mintea și simțurile împart lumea și o așază în forme după o geometrie interioară. Există așadar această linie fină, această membrană tainică, ce suportă o permeabilitate față de energiile divine, necreate, ce înconjoară persoana și o definește, o decorează, o ascunde și o arată în același timp. *Omul este sistemul termodinamic prin excelență a cărui energie internă așezată în trăirile lui, în emoțiile lui, în dorurile și strigările lui, în semințele luminii așezate în el, se arată prin căldura ce iese din el și prin energia lui ca întreg ce se mișcă, merge, coboară, urcă, zboară pe drumurile, scările și văzduhurile acestei lumi*. Termodinamica omului impune un alt bilanț. Altele sunt ecuațiile care guvernează energia noastră ca sisteme termodinamice vii. Nu dezordinea și creșterea acesteia constituie sensul inimilor ce bat în noi ordonând timpul și lumea. Ochiul nu caută întunericul haotic și urechea nu tresare la zgomotul disonant al aerului dezordonat de susurul nisipului din

clepsidrele acestei lumi. Există o armonie în om ce caută să se regăsească. Cum mecanismele biologiei noastre ordonează micile cărămizi ale chimiei care ne compun, la fel interiorul nostru plăsmuiește o ordine care se răsfrânge peste lume. Suntem ființe anti-entropice prin mecanismele tainice ale vieții care adună în trupurile noastre – într-o complexitate greu de descris –, atomi și molecule din cosmosul întreg, dar și prin modul în care viața interioară, sub chipul persoanei, se manifestă în noi. Ne căutăm unii pe alții și în timp, dar și în spațiu, prin niște sfori nevăzute care ne leagă și ne duc spre acea libertate a regăsirii. Strigăm unii către alții, prin culoare, prin sunet și prin cuvânt. Ne arătăm chipurile în materia lumii, pentru a ne regăsi unii pe alții. Luptăm cu entropia pe care am redenumit-o *uitare*, folosind lumea ca pe o uriașă filă pe care ne *scriem* unii pe alții. Mișcarea omului și căldura care ies din el nu sunt energii reziduale ca în fizica sistemelor fără viață.

În aceste științe mișcarea distribuită în componentele unui sistem contribuie la păstrarea formei acestuia. Așadar, cu *cât dezordinea interioară crește, cu atât forma dispăre*. De aceea norii se destramă, frunzele cad, castelele de nisip se deșiră în briza mării, vasele și zidurile orașelor trecute se sparg și se dărâmă sub timp, chipurile îmbătrânesc. Și simțim acest sens al *dezordonării* creației printr-o trecere a ceva ce nu există în sine, ci există în noi – memoria. O memorie a unei ordini trecute, mereu trecute, ne face să simțim dezordinea unui acum nestatornic.

În fizică, timpul nu își are propria ființă, nu există așa cum există alte mărimi, palpabil, concret. Nu are corp, nu se vede, nu se aude. Își trage existența din memoria noastră. Este în noi ca martor al unei transformări a lumii, a materiei. Dar nici măcar noi nu îl înzestrăm așa de concret cu o ființime aparte. Nu-l putem arăta, păstra, închide, expune. Gândul la el se naște așadar din prezența unei memorii a lucrurilor trecute, dar permanent schimbătoare. Și

pentru că lumea materială poartă în ea acest sens al divizării, întotdeauna intuim sensul trecerii timpului – de la ordine la dezordine. Descompunerea în părți naște consecutivitatea, degradarea mai mare este întotdeauna mai aproape de prezent și ne împinge cu ea spre viitor. Creșterea entropiei indică sensul curgerii timpului.

Suntem așadar martori ai unei veștejiri permanente, cu ochii deschiși spre o permanentă toamnă cosmică. *Naștem în noi timpul* pentru că avem memoria unei ordini trecute. Și luptăm instinctiv cu entropia prin încercarea de a intra în tainicele clipe ale veșniciei. Comparăm și căutăm ordinea distilând-o în acea formă care ne conține pe noi și ne arată celorlalți – limbajul. Vedem în cuvânt o umbră a salvării din perisabilitatea lumii ce ne duce cu ea, un ecou al vieții noastre care se amplifică în ceilalți.

Litera, cuvântul ascund în ele, așadar, aceeași taină vie a persoanei. Dar, dacă matematica se naște din această ordonare primordială a ceea ce există în „eu și lumea”, când persoana se izolează de ceilalți se vede distinctă, limbajul se naște din alt atribut al persoanei, acela de a se regăsi în altcineva și altă ordine se naște – armonia lui „eu și celălalt, eu și tu”. Lumea se ordonează prin cuvânt, cuvântul are în el mesaj, revelație și astfel lumea devine suport al comunicării. Cuvântul, în ciuda tuturor entropiilor evidente, a întregii prăbușiri a lumii într-o dezordine fără sens, este ca o ordine întrupată în mesaj, e ca o poveste despre mine, pentru celălalt ca mine, e ca o revelație despre ordinea mea, este ca și cum aș dăruia această lume celuiilalt, dar așezată după ochiul și inima mea.

Suntem persoane, ființe create prin sfat și prin cuvânt, așezate într-o lume în care căutăm și creăm la rândul-ne ordinea, armonia, pentru că acestea creează limbajul.

Fiecare are propria scriptură despre sine. Citindu-ne, intrăm unul în revelația celuiilalt, ne regăsim în celălalt și ne definim,

ne plăsmuim, ne naștem continuu în această căutare a unei unități, a unei ordini, pe care, la rândul-ne, o vom întrupa în propriile cuvinte.

Dacă *ipotetica* explozie primordială este detectată de știință prin măsurarea unei radiații de fond – o reverberație în spațiu și timp a Marelui Bang, o undă ca un ecou al începutului, pe care telescoapele lumii o percep ca pe o șoaptă peste întreaga tăcere a cosmosului, cu trei Kelvin mai caldă decât recele absolut – atunci putem spune că toate cuvintele frumoase și bune închise în bibliotecile acestei lumi sunt tainice ecouri ale primului cuvânt, ale Cuvântului prin care toate s-au făcut.

...și poate că vom învia cu toate cuvintele noastre bune și frumoase, pentru că prin ele s-a născut și învierea celuiilalt, ele au fost viața din noi care nu a putut muri pentru că și scrisul este ca zborul unei păsări cu aripile în interior – inima. EL aduce ordinea trecută în prezentul dezordonat, întoarce timpul împotriva sieși, și cărțile cele frumoase și bune sunt ca niște morminte ce se deschid în mâinile noastre pentru că nu pot ține captivă viața care le-a scris.

Ordinea adusă de cuvânt așază în noi o ordine distilată, aproape eternă, care ne unește într-o amintire a ordinii primordiale, ca o punte peste timp spre veșnicia acelu „La început era Cuvântul...”

Învățând prin descoperire

Ana Chira,
prof. chimie

Tot ceea ce a fost nou de văzut și de învățat a fost un deliciu pentru mine. Era ca și cum mi se deschisese o lume nouă, lumea științei, în care mi s-a permis, în sfârșit, să mă bucur pe deplin de libertate.

Marie Curie

Ce imagine evocă cuvântul „chimie” în mintea noastră? Îl putem asocia cu alimentele ultraprocesate din supermarket „pline de nitrați și pesticide”, săpunuri și detergenți ce acționează delicat la un pH controlat, medicamentele prescrise pe care le administrăm, nelipsitele telefoane inteligente sau combustibilul din automobilul cu care ne deplasăm și care este, la fel, un produs al chimiei. Evoluția civilizației umane este strâns legată de chimie și de descoperirile chimice. Noi suntem chimie și tot ce ne înconjoară, obiect sau ființă, este chimie. Ce altă știință explică atât de bine lumea din jurul nostru? Materia cu care interacționăm și structura obiectelor pe care le folosim sunt consecințe ale proprietăților substanțelor chimice.

Pentru mulți dintre noi, chimia are reputația de a fi o știință dificil de stăpânit, neînțeleasă, misterioasă, chiar. Ne amintim de severitatea profesorului de chimie și de formulele „străine”, inexplicabile pentru noi, frumos creionate pe tablă, care aminteau uneori de zmeii sau balaurii cu care se luptau curajoșii flăcăi din cărțile cu povești. Chimia este cu adevărat o poveste. O poveste despre atomi, molecule și interacțiunea dintre ele.

Am fost invitată să le vorbesc despre chimie elevilor din clasele primare, să îndrăznesc să cobor această disciplină plină de necunoscut de pe pedestalul de „știință centrală” și s-o aduc în atenția micuților care abia pătrund în lumea științelor naturii. Lumea fascinantă a naturii poate fi descoperită de copii mai ușor dacă acestora li se vor pregăti

scenarii de învățare prin descoperire și experimentare. Este responsabilitatea noastră, a profesorilor, să le oferim libertatea, materialele și spațiul necesar astfel încât creativitatea și curiozitatea lor să înflorească. Metoda experimentală a avut și are în continuare cea mai mare forță de convingere și, în acest fel, posibilități sporite asupra formării concepției științifice la copii.

Am încercat să însoțim împreună chimia pe parcursul unei lecții, explicând-o prin intermediul fenomenelor și obiectelor care ne înconjoară și să descoperim cum tot ceea ce mâncăm, atingem sau respirăm este chimie. Fiind o observare provocată, experimentele au prins foarte bine la copiii de vârstă școlară mică. Elevii au devenit, din observatori, practicieni și au putut verifica împreună cu mine cunoștințele sau ipotezele pe care unii dintre ei le aveau deja stabilite dinainte. Experimentele efectuate au atras elevii curioși explicând câteva fenomene și aspecte ale vieții: formarea culorilor secundare, fenomenul de diluare și dizolvare, structura substanțelor gazoase din sistemul nostru respirator și chiar erupții vulcanice în

eprubete. Prin stimularea acestor participări active, elevii au venit în contact cu modele de compuși chimici, flăcări sau reacții chimice, învățând prin descoperire.

Într-o primă etapă, copiii au modelat molecule frumos colorate de oxigen și dioxid de carbon, imitând fiziologia fluxului respirator. Fiecare elev și-a creat propriul ciclu schimbând bidirecțional modele de structuri gazoase între organism și aerul din atmosferă. Copiii au înțeles importanța acestei funcții vitale ce are rolul de a asigura oxigenul din mediul extern care este furnizat celulelor noastre, iar dioxidul de carbon rezultat din metabolismul celular este eliminat în atmosferă.

O altă activitate experimentală reușită a fost „joaca” elevilor cu magneții. În pahare

transparente copiii au turnat apă, apoi au scufundat câteva grame de pilitură de fier. Acest experiment le-a permis elevilor să creeze steluțe, piramide, liniuțe sau coloane plimbând magneții de-o parte și de alta a paharului. Așchiile de metal au creat forme spectaculoase, tridimensionale în jurul magnetului.

Fascinant pentru elevi a fost să așezăm bomboane colorate pe marginile unor farfurii, apoi, în mijlocul farfuriei să turnăm apă. După câteva minute apa a diluat coloranții alimentari din bomboanele intens colorate, formându-se un curcubeu. Copiii au înțeles fenomenul de diluare și combinare a culorilor.

De-a dreptul impresionant pentru copii a fost experimentul flăcărilor colorate. Folosind legile chimiei și modelele de ionizare ale unor atomi din tabelul periodic, am obținut flăcări în diverse culori, determinate de vibrații în aerul de combustie. Elevii s-au bucurat de flăcări verzi rezultate prin arderea ionilor de bor, galbene prin arderea ionilor de sodiu sau roșii prin arderea ionilor de litu.

Dirijându-i pe copii să observe lumea înconjurătoare, să mănuiască materiale și să interpreteze științific fenomenele naturii, îi

învățăm să cunoască natura, s-o prețuiască și s-o ocrotească. Prin intermediul acestor lecții, elevii au trecut din lumea poveștilor în lumea faptelor reale și a lucrurilor concrete, explorând mediul în care trăiesc și procesele din jurul lor. Un copil care înțelege structura lucrurilor se simte mai sigur, acționează înțelept și încrezător, iar întreaga lume este alături de el prin joc și studiu.

Chimia poate fi chiar distractivă! Au fost toți elevii de acord.

În ciclul inferior al educației școlare, experimentele de știință contribuie la formarea și dezvoltarea capacității elevilor de a reflecta asupra lumii și la înzestrarea acestora cu un set de competențe, valori și atitudini menite să conducă la formarea unor trasee sigure de învățare prin aplicare, înțelegere, răbdare și mai ales dragoste. Căci meseria aceasta se face cu dragoste! Dragoste de carte, dragoste de valoarea cunoașterii și, mai presus de orice, dragoste de copii.

Chimia, o minune!

În data de 1 februarie 2022, în clasa a III-a s-a petrecut o minune! Am aflat că în loc de matematică vom face chimie. Toată clasa era entuziasmată, așteptând sosirea doamnei profesoare. Atunci am aflat despre dioxid de carbon, oxigen și atom. Am făcut experimente interesante și educative. Poți face totul dacă ai un pic de experiență și încredere.

A fost prima dată când am văzut Aurora boreală reprezentată printr-un experiment.

Prin aceste puține cuvinte, am încercat să exprim frumusețea științei și însemnătatea ei în lumea noastră; de la început și până în momentul acesta, au fost descoperite experimente care ne ajută să trăim viața de zi cu zi.

Chimia este uimitoare, o adevărată minune!

Teodora Fîciu, cls. a III-a

Prima oră de chimie

Prima oră de chimie a fost magică!

A fost super distractiv și am făcut multe experimente. Doamna profesoară de chimie a fost foarte drăguță cu noi și ne-a învățat multe lucruri noi.

Apoi am văzut Aurora boreală făcută experimental în clasă.

Prima oră de chimie se întâmplă de obicei în clasa a VII-a, dar noi am avut un bonus.

Anastasia Sima, cls. a III-a

Cristiana Rîncu cls. a XI-a

Dragostea de carte și plăcerea pentru studiu

Interviu cu prof. univ.
Adrian Opre - partea a II-a

Adrian Opre este profesor universitar la Departamentul de Psihologie și decan al Facultății de Psihologie și Științele Educației a Universității „Babeș Bolyai” din Cluj-Napoca, titular al cursurilor „Psihologia personalității”, „Psihologie cognitivă”, „Consiliere psihologică: programe de intervenție cognitiv comportamentală”, „Coping religios în consilierea psihologică”, „Personalitatea: diagnoză și intervenție” și președintele Asociației de Științe Cognitive din România.

În ultima decadă preocupările sale profesionale s-au focalizat, prioritar, asupra elaborării și derulării unor programe de dezvoltare a competențelor socio-emoționale la copii și adolescenți, formarea continuă a cadrelor didactice din învățământul universitar și preuniversitar, dar și asupra modalităților de compatibilizare a strategiilor de consiliere și psihoterapie cu principiile și practicile religioase creștine.

Este vocația didactică una înnăscută? Cum v-ați descoperit dumneavoastră vocația de profesor? Cum s-a împlinit cu cea de psiholog?

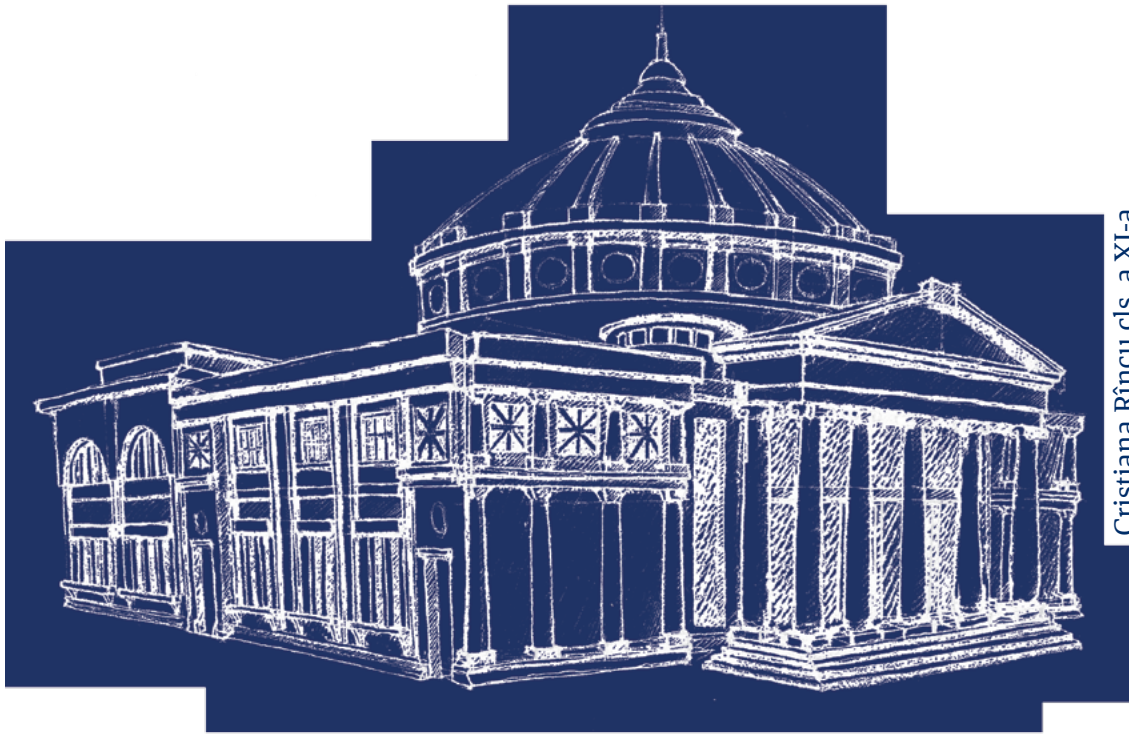
Adrian Opre: Consider că este dificil să identifici exact momentul. Cred că rar se poate spune asta, și anume – *Știu exact momentul când mi-am descoperit vocația*. Consider că cei care afirmă acest lucru se bazează mai degrabă pe memorii false, construite ad-hoc. Personal, nu pot menționa un moment precis care să îmi fi determinat ferm opțiunea vocațională. Făcând, însă, reflecții retroactive asupra mai multor contexte, pot spune că identific câteva repere semnificative. Desigur, atunci când începi procesul acesta nu-ți poți da seama dacă el va conduce la o decizie vocațională și care va fi ea. Pentru mine opțiunea vocațională nu a fost ceva prestabilit de mine, deliberat, dar, cu siguranță, atracția mea pentru educație, pentru a deveni cadru didactic, s-a clădit treptat. Înainte de a parcurge programul de Psihologie, am studiat în cadrul unui

program dintr-un alt domeniu, am urmat specializarea Fizică-Chimie, linie didactică. Am avut o atracție aparte pentru chimie, care a debutat în gimnaziu și a continuat în liceu. În cele două cicluri educaționale am avut șansa unor profesori de chimie foarte buni, adevărate modele de dascăli, și asta m-a făcut să mă apropii cu plăcere de acest domeniu. Chimia, ea se descoperă pe sine ca fiind o disciplină fascinantă dacă reușești să pătrunzi în profunzimea ei.

Poate a existat și dorința de a deveni doctor?

Adrian Opre: Da, așa este. Eu am urmat Liceul sanitar, dar nu îmi doream în mod deosebit să devin medic, părinții în schimb, mai ales mama, își doreau acest lucru. Ca atare, răspunzând dorinței lor, am mers pe linia aceasta, pregătindu-mă pentru medicină până la un moment dat, apoi m-am reorientat. Am studiat și Medicina, pentru doi ani, ceva mai târziu, dar nu m-a convins și am renunțat. La Facultatea de Chimie, am avut șansa să întâlnesc profesori extraordinari, atât cei din domeniul specific, al chimiei – nume mari cu vizibilitate internațională, dar și profesorii de psihologie, de metodică și de pedagogie, care ne pregăteau pentru cariera didactică. Dincolo de competența lor în domeniu, aceștia aveau un dar deosebit de a preda, de a trăi profesia de dascăl într-un mod extraordinar. Îmi amintesc cu mult drag de unii dintre ei și le spun studenților mei la cursuri despre experiențele plăcute cu aceștia. Spre exemplu, aș aminti-o aici pe dna profesor Lenart Ileana, care ne-a predat în anul 1987, pe când eram student în anul II, fizică termodinamică. Pe dânsa am văzut-o de curând la piață, m-am îndreptat spre ea și am ținut să-i mulțumesc public, i-am cerut voie să-i sărut mâna ca semn de prețuire și pentru bucuria de a fi avut-o dascăl, un cadru didactic model. Domnia sa își preda materia cu o extraordinară dăruire, avea o abilitate

fantastică de a conecta orice temă de curs sau seminar cu realitatea din mediul extra-educational. Ne demonstra cu mult entuziasm aplicabilitatea tuturor subiectelor predate, chiar și a celor care pentru noi păreau extrem de abstracte sau artificiale. Cu strategia ei pedagogică ne-a câștigat deplin. Profesorul Ionel Haiduc, care a devenit în 1990 rectorul Universității noastre și apoi președintele Academiei Române, avea și dânsul un dar extraordinar de a ne transmite nu numai conținuturi științifice de înaltă valoare informativ-formativă, dar și dragostea lui pentru domeniul asumat. Aceștia sunt doar câțiva dintre profesorii care m-au impresionat, pe care îi țin minte cu drag și de la care, fără a-mi propune, am preluat câte ceva din modul lor de a se raporta la profesie, am extras câțiva sâmburi din chemarea lor și apoi m-am regăsit, treptat, în ea. E drept, trebuie să recunosc, că unii dintre ei, mai cu seamă cei de Pedagogie și Didactica disciplinei, au sesizat și mi-au validat această apropiere și abilitate. Am absolvit specializarea Chimie-Fizică, secția didactică, care prin natura sa are incluse multe ore de practică observativă la ore și de predare, care beneficiau de asistență din partea didacticianului și a colegilor. Predai o oră la o clasă reală și apoi, timp de 1-2 ore, prestația ta era analizată de către didactician, profesorul de la clasă, dar și de către colegii tăi studenți. Erau evaluate toate momentele orei, tot ce ai spus, ce ai făcut, cum te-ai poziționat față de elevi, cum le-ai vorbit, când ai făcut pauze, cât ai stat cu creta în mână și cum te-ai folosit de ea, cum și cât ai gesticulat etc. Ei bine, am avut parte de contexte plăcute de validare care au rezultat din aprecierile colegilor și ale mentorilor dascăli. Acestea sunt câteva dintre momentele care, cred eu, au amorsat și apoi, în timp, m-au condus la descoperirea vocației didactice. Ele nu sunt însă momente precise, ci fac parte dintr-un proces de durată. După Revoluția din Decembrie, am decis să urmez

Cristiana Rîncu cls. a XI-a

Psihologia. Aici, din nou, am avut șansa de a întâlni câțiva profesori de mare calibru, unii dintre ei discipoli apropiați ai întemeietorilor psihologiei clujene. Am beneficiat și din partea dâșilor de un alt tip de validare. Spre exemplu, îmi amintesc cu plăcere de profesorul Ioan Radu, cel care i-a cunoscut nemijlocit și a colaborat cu profesorii Florian Ștefănescu Goangă, părintele Psihologiei de la Cluj, și cu profesorul Nicolae Mărgineanu, cel mai vizibil la nivel internațional, psiholog român din secolul trecut. Profesorul Radu îmi spunea adesea: *Dumneata ai un alt fel de a gândi, organizezi altfel informațiile decât colegii dumitale*. La început nu înțelegeam ce vrea să spună sau dacă e bine sau rău acest lucru, mai târziu mi-am dat seama la ce se referea. Eu veneam la psihologie după o licență în domeniul real aducând cu mine modelele din chimie, fizică și matematică, pe care le aplicam, involuntar, în psihologie. Era un alt mod de a ordona, de a gândi realitatea fenomenelor psihice, pe care, fără să îmi propun acest lucru, îl implementam aici. Am realizat apoi că în domeniul psihologiei, fizica și chimia, prin principiile lor, sunt foarte prezente. Cele mai multe modele teoretice,

cu valoare descriptiv-explicativă pe care le folosim în psihologie, provin din fizică, chimie sau matematică. Unii nu știu asta și mă întreabă cum am putut eu să combin fizica, chimia și psihologia. *În chip minunat*, le răspund eu! Abordările teoretice din psihologie au absorbit foarte multă știință exactă, matematică, fizică, chimie, pentru că psihologia, în fapt, în procesul de elaborare a modelelor prin care explică diferite procese/fenomene psihice, recurge la analogii. Aceste analogii se bazează pe modele concrete care au fost dezvoltate în domenii ale științelor exacte, acolo unde avem de-a face cu realități palpabile, adică sesizabile senzorial. Ele au fost găsite ca fiind foarte utile atunci când vrei să înțelegi o realitate abstractă, cum este cea a psihicului uman. Avem nevoie de asemenea analogii ca să facem mai accesibil înțelegerii noastre structura psihicului și modalitățile sale de manifestare. Eu am găsit multă satisfacție în transferarea modelelor învățate la chimie și fizică, pentru a le valorifica în înțelegerea mai profundă a vieții noastre psihice. M-am regăsit confortabil în tot acest demers și mă bucură și acum avantajele sale. Iată, așadar, câteva experiențe și repere care

consider eu că m-au apropiat de această profesie. Mărturisesc sincer că, și după mai bine de 25 de ani de predare, îmi place foarte mult ceea ce fac și mă încarcă pozitiv momentele în care pe fața celor cărora le predau văd interes și plăcerea de a asculta sau interacționa cu mine. Simt că mă definește prin ceea ce fac, iar acest lucru mă energizează și îmi conferă sens.

Ce imagine-suvenir aveți din copilărie, ne puteți împărtăși care au fost modelele dumneavoastră?

Adrian Opre: O imagine-suvenir? Copilăria, în întregul ei, este un buchet de suvenir, o suită de amintiri plăcute. Nici nu-i drept să spui că unele sunt mai demne de a fi reamintite decât altele. Sunt multe... Chiar dacă copilăria unora dintre contemporani s-a consumat în perioade triste, cu diferite încercări, totuși, nu cred că vom întâlni persoane care să nu-și amintească evenimente plăcute din acea perioadă. De altfel, stă în specificul copilăriei acela de a filtra, de a selecta și de a păstra îndeosebi experiențele plăcute. Părinții, care trăiesc din plin suferințele unui context neplăcut, știu prea bine cum să-și protejeze copiii. Cei mai mulți au dibăcia să-și ferească copiii de suferință, să le dea șansa ca, chiar sub presiunea unor încercări, aduse de război, de crize economice sau de pandemii, copilul lor să beneficieze, măcar din când în când, de momente plăcute, să-și poată trăi copilăria. Desigur, nu toți au această șansă. Îmi vine acum în minte o întâlnire a *Fiilor Satului*, organizată în localitatea unde m-am

Cristiana Rîncu cls. a XI-a

născut; unul dintre vorbitori relata despre copilăria unor copii din satele învecinate. La un moment dat s-a referit la copilăria dascălului din satul nostru, cel care mi-a fost și mie învățător. Acesta provenea dintr-un cătun învecinat, o localitate cu case răsfirate pe dealuri și foarte puțini copii. Ei bine, învățătorul nostru a avut parte de o copilărie mai puțin fericită, neavând în vecinătate niciun copil de vârsta sa cu care să se joace. A crescut doar în compania părinților și a altor adulți, care l-au scufundat și confruntat mai degrabă cu sarcinile, greutățile și frământările lor, care, inevitabil, au devenit parte din viața lui de copil. Există, așadar, și copilării din care amintirile ne actualizează și experiențe mai puțin plăcute.

M-am născut și am crescut la sat și sunt mândru de acest lucru. Reamintirile legate de copilăria mea, cu bucuriile ei, vin de acolo și îmi sunt foarte vii colorate în minte. Momentele în care puteai să te strecuri la joacă, printre numeroasele activități gospodărești pe care le presupune viața la țară, erau extraordinare. Ne bucuram de fiecare minut pe care îl câștigam pentru a fi alături cu prietenii. Dacă reușeau ca, între ieșirea din casă după un braț de lemne și întoarcerea cu ele, să dai o fugă peste gard până în stradă, unde te așteptau prietenii, simțeau o bucurie foarte mare. Acele 5 minute de joacă, furate dintr-o responsabilitate ce o aveai în casă, te încântau în chip deosebit. Erau clipe fantastice! Sau zilele când mergeam, și o spun cu multă plăcere, cu oile sau cu vacile la păscut. Uneori asumam să mergem cu oile la câmp mai mult ca pretext, știam că astfel vom avea mult timp împreună cu prietenii,

căci veneau cu noi și copii care nu aveau animale. Uneori eram pe câmp mai mulți copii decât numărul oilor pe care trebuia să le îngrijim. Iată lucruri care țin de frumusețile copilăriei la țară, numai cine nu a crescut la țară nu poate înțelege și poate că persiflează aceste experiențe, cu greutate și desigur, dar și cu frumuseți deosebite. Copilăria la sat are un farmec aparte. Este păcat, dacă ești născut la oraș, să nu-ți trăiești măcar zilele de vacanță la bunici, la străbunici sau la bunicii altuia care locuiesc la țară.

M-ați întrebat despre modele. Ei bine, știu prea bine că părinții sunt primele modele pentru oricare dintre noi, apoi vine rândul dascălilor, al prietenilor etc. Evident, și pentru mine părinții au fost primele modele de referință. Tata, îndeosebi, m-a influențat în ceea ce privește dragostea de muncă și de studiu, foarte utile în formarea mea profesională, iar mama în ceea ce privește modalitatea de abordare a sarcinilor, prin spiritul său dinamic și disciplinat. Tata era o persoană foarte calmă, cumpătat în vorbire și în acțiunile sale; mama, în schimb, era de o vivacitate extraordinară, un spirit întreprinzător, proactivă și cu o foarte bună ancorare în realitate. Am preluat de la fiecare câte ceva. Mama a absolvit un liceu economic de foarte bună calitate și a activat în contexte profesionale în care și-a exersat mai multe abilități: la Direcția economică a Combinatului Siderurgic Hunedoara și la serviciul administrativ al Spitalului Municipal. Era un om cu o energie debordantă, foarte bine organizată, cu abilități de lider și de relaționare demne de invidiat. Am *furat* și eu câte ceva din abilitățile ei, iar acum îmi sunt extrem de utile în tot ceea ce fac.

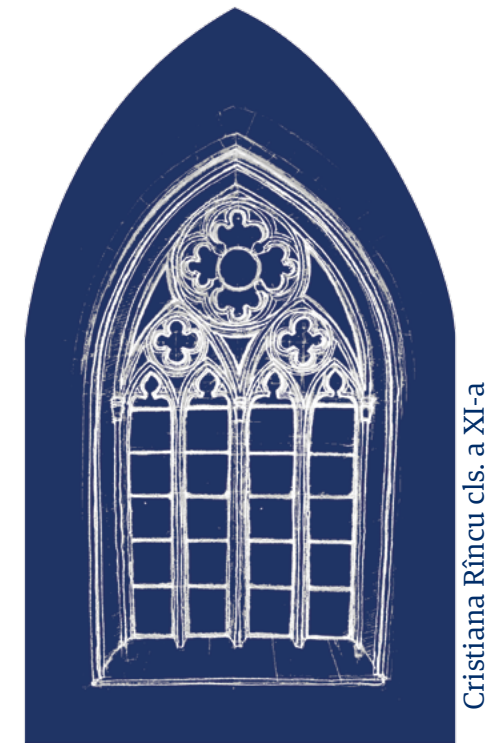
Tata, de foarte timpuriu, m-a învățat un lucru de mare folos: respectul sincer pentru muncă, indiferent de felul ei. El a fost preot, poate că știți lucrul acesta, un intelectual foarte bine pregătit, cu o preocupare deosebită pentru studiu și formare continuă. Cu toate

acestea, mai întâi, el m-a învățat să prețuiesc munca fizică, cea din gospodărie și de la câmp. S-a născut într-o familie modestă de țărani, a muncit încă de mic în curte și la câmp alături de părinții și frații săi. A fost singurul dintre cei 5 frați care și-a continuat studiile după finalizarea gimnaziului. A urmat mai întâi Școala Normală, dorind să fie învățător. Apoi a studiat Teologia la Arad și Sibiu, devenind mai târziu preot. Nu a uitat niciun moment de unde a plecat și a păstrat nealterat respectul față de munca fizică și oamenii care o prețuiesc. De aceea, deși terminase Teologia cu o medie foarte bună, a preferat să fie preot la țară. Același respect mi l-a transmis și mie, dar nu prin cuvinte, ci prin felul său de a fi. Petreceam mult timp împreună. De la o vârstă mică mi-a pus sapa în mână, una mică, pe măsura fizicului meu de atunci. La 6 ani săpam alături de tata porumbul din grădină și, deși eram încă stângaci și sacrificam foarte des firele de porumb abia ieșite din pământ, el nu mă certa, dimpotrivă, folosea neîndemânarea mea ca și context din care să învăț ceva. Era de un calm deosebit, avea propria metodă de a mă încuraja chiar și atunci când era evident că făcusem o trăsnaie. **El mi-a pus, mai apoi, și furca, și coasa în mână, dar tot de la tata am deprins plăcerea pentru studiu și dragostea de carte.** Știa foarte bine cum să le îmbine în chip armonios. În afara zilelor de duminică și a celor de sărbătoare, de dimineața și până seara, cu scurte pauze, îl găseai muncind în gospodărie sau la câmp. Noaptea și-o petrecea însă lecturând – citea foarte mult. Mare parte din noapte o aloca studiului teologic sau lecturii, cu creionul în mână a cărților de calitate pe care le recomanda atât nouă, cât și celor care ne călcau pragul casei. Dormea puțin peste noapte, dar nu se plângea niciodată de oboseală. Recupera orele nedormite printr-un somn de amiază, imediat după ce lua prânzul. Am preluat de la el și această combinație și mă regăsesc cu plăcere în ea. Înțelepciunea omului care a înțeles

cum să trăiască în armonie cu natura, grijind de ea, a fost prima lecție de viață pe care a știut cum să mi-o transmită. **A doua a fost interesul pentru studiu și respectul pentru munca intelectuală.** Tata a fost un produs al educației interbelice. A păstrat toată viața amintiri plăcute legate de calitatea dascălilor săi și un respect aparte față de personalitățile acelei perioade. Eu am trăit prin mintea, ochii și vorbele tatălui meu în lumea interbelică. De aceea, adesea spun că trăiesc intens o nostalgie a unei prezențe virtuale într-o lume căreia aș fi dorit, din tot sufletul, să-i aparțin. Îmi imaginez prezența mea în amfiteatrele pline până la refuz, audiind cursurile magistrale ale lui Nae Ionescu, stând alături în bancă de studenții săi – Mircea Eliade, Mircea Vulcănescu, Constantin Noica, Emil Cioran, Petre Țuțea – deveniți, asemenea mentorului lor, personalități de mare valoare. Elitele intelectuale ale perioadei interbelice au fost produsul unei alte paradigme educaționale, una în care prima educația caracterială și autonomia intelectuală. Iată modele la care îmi place să mă gândesc cu mult respect. Pentru mine tata a fost puntea peste generații, vehiculul grație căruia am călătorit în timp, gustând câte ceva din frumusețea și densitatea intelectuală a acelor vremi.

Contează educația făcută cu temeinicie? Schimbă ceva în fibra interioară? Dă un parcurs diferit?

Adrian Opre: Această întrebare, pe care mi-o adresați în termeni ai temeiniciei, aș traduce-o într-o interpretare psihopedagogică. În domeniul nostru facem distincție între învățarea de suprafață și cea de adâncime, de profunzime, pe de o parte, și operăm cu diferențe între intenția de a învăța și adâncimea învățării, pe de altă parte. Simpla intenție de a învăța nu conduce neapărat la o înțelegere profundă, și nici la o retenție de durată a conținutului supus învățării. Ea poate

Cristiana Rîncu cls. a XI-a

favoriza mai degrabă o înțelegere parțială și o retenție de scurtă durată.

Înțelegerea profundă și robustețea mnezică sunt rezultatul unei învățări de adâncime sau a unor procesări analitice. Altfel spus, desprindem semnificații profunde ale materialului supus învățării și îl putem reține pentru perioade mai lungi de timp dacă recurgem la prelucrări adânci ale informațiilor pe care le primim. Aș putea invoca, ca exemplu, modelul oferit de tatăl meu. Eu nu l-am văzut niciodată pe tata să citească o carte fără a avea în mână un creion, adică fără să își facă notițe pe marginea textului, dar și pe fișe de lectură puse între paginile cărții. Eu știam de fișă de lectură și utilitatea ei cu mult înainte de a ajunge la școală, pentru că așa am învățat de la tata. Acest mod de lectură favorizează neechivoc o anumită profunzime a lecturii și, implicit, a înțelegerii textului, fundamentând temeinicia formării. Dascălii cu expertiză știu prea bine cum să favorizeze această procesare adâncă. Ei cunosc și pun în practică strategii de învățare ancorată, cu ajutorul cărora conectează conținutul predat la realitatea extrașcolară și la contextele post-educative. Mai precis, acei profesori știu

cum să sporească valoarea ecologică, practic-aplicativă a secvențelor educaționale de la clasă. Desigur, o învățare temeinică reclamă și o schimbare de perspectivă, e necesar să schimbi ceva în fibra interioară a celui care învață. Adică? E necesar să-l convingi pe elev/pe student că el nu este un simplu beneficiar sau consumator de cunoaștere, el este, și trebuie să fie, și un generator de cunoaștere. Mai precis, noi, dascălii, trebuie să schimbăm rolul elevului/studentului din bancă, să-l transformăm dintr-un receptor pasiv de informație într-un partener al nostru care să contribuie la producerea de cunoștințe. Aceasta este una din responsabilitățile noastre cheie, cea de a iniția și de a ghida metamorfoza mentală a celor din bănci. Iată ce înseamnă, într-o altă exprimare, centrarea educației pe competențe și pe elev. Dacă dorește să realizeze facil această transformare, cadrul didactic trebuie să dețină o bună înțelegere a minții celui căruia i se adresează. Asumând actul predării, trebuie să conștientizezi diversitatea celor care te ascultă și modalitățile diferite ale acestora de a recepta și interpreta mesajele tale. E necesar să realizezi faptul că în bancă sunt oameni foarte diferiți, ei sunt unici, iar tu trebuie să-ți adaptezi limbajul și metoda astfel încât să te înțeleagă cât mai mulți, să rezonezi cu elevii tăi, să oferi cât mai multe exemple concrete și relevante pentru ei, și să verifici periodic dacă ești înțeles. Iată modelul unei educații temeinice care te poate preschimba.

Cum poate să folosească un profesor această dibăcie ca pe o unealtă la îndemână oricând?

Adrian Opre: O primă condiție o reprezintă dezvoltarea unei competențe transversale – teoria minții. Teoria minții, mai bine zis, capacitatea unui om pentru empatie și înțelegerea celorlalți, a perspectivei lor, este o competență esențială pentru cadrul

didactic, care ne dă garanția reușitei noastre profesionale. Teoria minții se referă la abilitatea noastră de a pătrunde în mintea celor cu care dialogăm pentru a le descifra modalitățile individuale de a percepe și interpreta realitatea. Dacă vrei să fii înțeles de ceilalți, mai întâi să te asiguri că știi ce cunoștințe posedă ei, ce strategii de învățare folosesc, ce deschidere au față de ceea ce predai tu, câtă motivație au. Dacă *știi și valorifici* lucrurile acestea, îți vei adapta predarea astfel încât să transmiți cunoașterea pe care o posezi tu în formatul accesibil minții lor. Mărturisesc că, ori de câte ori sunt invitat să susțin o prelegere sau să organizez un work-shop, obișnuiesc să pun multe întrebări despre audiență/participanți: cui mă adresez, ce vârstă au, din ce domenii sunt, ce așteptări au de la mine etc. Cunoscând aceste aspecte, îmi este mai ușor să îmi adaptez discursul, aparatul lexical, strategia și exemplele la specificitatea publicului și să rezonoz cu el. Această strategie este valabilă pentru orice context – fie că dialogul formativ este desfășurat online, fie față către față, fie că este sincron, fie asincron.

Prin urmare, teoria minții, cred eu, reprezintă o unealtă esențială, de mare folos oricărui dascăl, în orice context!

Larisa Neagu cls. a XII-a

Cei care dau viață excelenței...

conf. univ. dr.
Mihai Vladimir Topan

Ideea de studiu ridică în ziua de azi tot felul de probleme. Pare veche, prăfuită, dacă nu cumva elitistă și fandosită. Cine se mai ocupă azi cu studiul? A rămas, în cel mai bun caz, unul dintre acele lucruri căruia – vorba englezului – îi plătim tribut mai mult cu buzele.

Pe undeva s-a obiectivat dintr-o practică sau un meșteșug, în instrumente: nu mai studiem în general, dar facem studii de impact sau de fezabilitate, de piață sau de caz. Asta dă o aparență de profesionalizare și tehnocratizare, dar studiul în sine și în general este considerat apanajul cuiva mai degrabă încremenit în proiect. Și mai apare și problema – plaga chiar – a „credențialismului”: nu contează atât

conținutul studiat în sine, cât diploma sau certificarea. Machiavelism aplicat în educație: să par că sunt învățat, chiar dacă nu sunt.

Ce este, așadar, studiul? Și cum îl putem regăsi? Fără pretenția de a lămuri problema în câteva sute de cuvinte, am să-i dau târcoale punctând câteva lucruri în speranța că vor fi de folos în înțelegerea ei.

Un bun prieten (și mentor, aș putea spune) mi-a recomandat cândva un articol – pe teme economice, economiști fiind amândoi – și m-a făcut atent că trebuie *studiat*, nu doar *citit*. Am înțeles rapid că trebuie să îl citesc de mai multe ori, atent, concentrat, cu creionul în mână, luând notițe. Că trebuie să reflectez la anumite idei de acolo, ba chiar că ar fi bine să

le rețin (învăț, memorez, tocesc, asimilez – orice funcționează) pe unele dintre ele, deoarece îmi vor folosi pe viitor, căci mă voi mai întâlni cu ele. Am rămas și cu impresia clară că nu ar trebui să dosesc articolul prea adânc prin dosarele mele, deoarece s-ar putea să trebuiască să revin la el, mai devreme sau mai târziu. Poate chiar în mod repetat. Să punctez și că am înțeles că nu cu toate articolele trebuie să fac asta, dar cu siguranță sunt unele cu care trebuie s-o fac.

Altă dată, la un eveniment al unui institut anume, a venit vorba despre diferența dintre *studiositas* și *curiositas*. Cea din urmă este mai degrabă un viciu și trimite la ratarea a ceea ce este important prin exces sau excrescență malignă în efortul de cunoaștere. Acoperă, printre altele, și ideea de bârfă și scormonire în gunoi doar de dragul faptului divers, și

ideea de ultra-specializare de nișă cu pierderea perspectivei de ansamblu, dar și pe aceea a știrilor senzaționale sau a navigării febrile pe *device*-urile disponibile nouă astăzi în căutarea micilor furtuni de dopamină, cu falsa impresie că ne ținem la curent cu realitățile. Acoperă, firește, și acel sens modern – și neplăcut – al cuvântului „academic”, care a ajuns să însemne „prețios, oțios, irelevant pentru lumea și viața reală, neimportant, inutil”, dar și ideea că trebuie să cunoaștem pentru putere, pentru a-i domina pe ceilalți.

Studiositas e văzută ca virtute și vizează o anumită seriozitate în abordarea lumii din jurul nostru. Este media cea bună între ignoranță sau neglijență în cunoaștere (viciul prin deficit sau lipsă) și curiozitatea înțeleasă ca mai sus. Acoperă toată buna așezare în cunoașterea realității. Asta înseamnă inclusiv

că acordăm atenția cuvenită lucrurilor importante, iar pentru noi, ortodocșii, asta înseamnă Dumnezeu, Hristos, Biserica și toate cele ce decurg de aici. Dar poate însemna și lucruri aparent mai mundane, precum a te informa, învăța, *studia*, în direcțiile în care ți-o cer datoriile pe care le ai, iar nu în direcțiile pe care ți le dictează mofturi mai de moment sau pasiuni mai mult sau mai puțin închipuite. Și asta vine cu necesitatea unei anumite asceze intelectuale, am putea spune.

Poate că ceva în spiritul celor de mai sus aveau în vedere și anticii atunci când spuneau că viața ne-examinată nu merită trăită: anume că viața *ne-studiată* nu merită trăită. Iar mai târziu creștinii cu ideea de *trezvie*, de atenție, dar și cu aceea de cercetare a propriei conștiințe și pregătire pentru spovedanie, de pildă. Toate acestea, laolaltă cu efortul de autocunoaștere sub îndrumarea duhovnicului, sunt exerciții de studiu de sine tocmai pentru a putea și-n inimile noastre ocaziona, prin mila și harul Domnului, separarea grâului de neghină, a minciunii de adevăr, a frumosului de urât, a binelui de rău.

Și mama mea m-a întrebat odată, nu fără reproș în glas: „Tu pe ce lume trăiești?”. Într-un anume sens, am luat-o ca pe o invitație la studiu.

În termenii cupletului teorie-practică, studiul adevărat trebuie să fie rotund. Sau, cu vorba altui prieten, o deplinătate. Ținând cont de specificități, firește, teoria trebuie totuși să vizeze o practică, iar practica să fie informată, conștientă – chiar conștiințioasă – teoretic. Speculația teoretică sterilă ce nu sprijină înțelegerea realității și acțiunea umană în lume este la fel de pernicioasă ca și acțiunea oarbă, agitată și fără structură, care finalmente rămâne heirupism și aflare în treabă. Comutând ușor pe altă axă, tema aceasta se transformă în aceea a legăturii (armonice sau dizarmonice, după caz) între viață și operă sau lucrare. Iar în termenii cei

mai generali, în problema unității între cuvânt și faptă. Studiul ar trebui să-i transforme pe oameni nu doar în „deștepți” pe care-i citești (eventual), păstrând distanța, ci în persoane pe care nu ți-ar fi silă să le inviți la masă, în sânul familiei.

Nu putem, pe de altă parte, să nu privim studiul prin lentila ideii de *meșteșug*. Chiar și subcomponentele lui, precum lectura, au acest profil de meșteșug – lucru adesea subestimat – cu atât mai mult întregul proces. Asta înseamnă practică deliberată, consecventă, deprinderi sau obiceiuri, cu profil mai mult de maraton decât de sprint. Înseamnă oarecare program – regulă, dacă vrei; sau ritual. Mai înseamnă – poate cel mai important, dând cele mai bune garanții că direcția e bună – profesor, maestru, mentor, model. Model integral ca Hristos, Maica Domnului sau sfinții. Model parțial, dar rotund, precum cei mai buni reprezentanți ai oricărui domeniu, cei care dau viață excelenței. Model parțial pur și simplu, dar cineva (un profesor, un părinte, un coleg mai mare) care face ceva anume foarte bine – mai multe modele de acest tip putând asigura o mai mare apropiere de deplinătate. În cazurile fericite, modelele sunt vii; dar pot fi și trecute în veșnicie, și nu-i puțin lucru dacă ne vorbesc printr-o carte sau prin lucrările rămase, chiar și numai în amintirea cuiva. Trăim vremuri în care, cum se zice, modelele-s puține și nu-i cazul să ne fandosim – nici să disperăm – la dieta disponibilă, ci să culegem tot ce putem bun de prin toate cotloanele.

Terminându-mi-se cuvintele – și cele îngăduite aici, și cele din traistă – aș încheia cu acest gând, că studiul este și o dispoziție, o stare de spirit, o atitudine care circumscrie toate faptele studiului. Cum spunea cineva, a studia este, în primul rând poate, și o problemă morală: trebuie să vrei să-l faci și să te angajezi conștient în el.

Primăvara

Lia Horia, cls. a II-a

O rază a pășit încet,
Iar soarele a răsărit!
Trei păsări cântă un triplet,
Și codrul tot a înverzit!

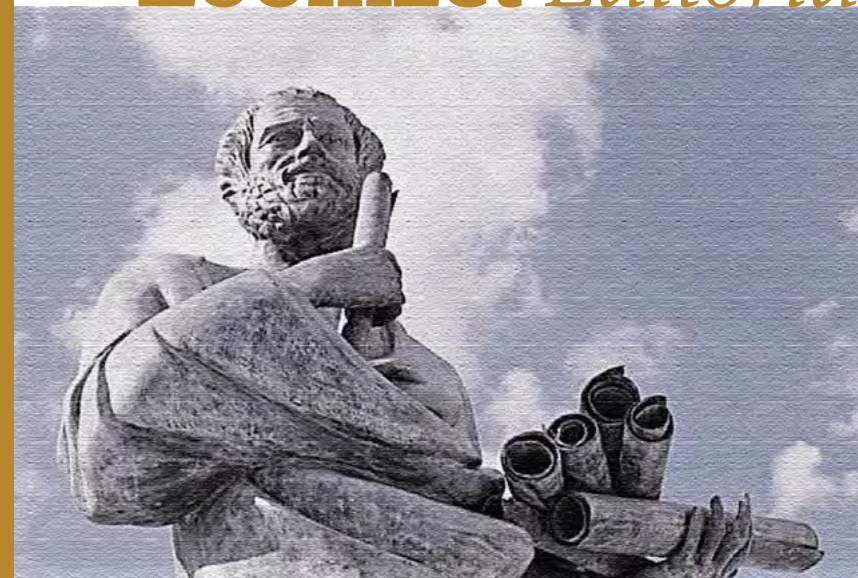
Florile, cu foi în mână,
Își repetă poezia!
Iară pe-o colină-n dreapta,
Apăru și Melodia.

Un sticlete mai cu voce
Iese repede din rând.
Cu un pergament în mână,
Anunțând pădurea-ntreagă,
Și zicând doar un cuvânt!

Atunci, toți înlemniră,
Înțeleseră ceva.
După-aceea Melodia
Se duse-n caleașca sa...

Zoomzet

Zoomzet Editorial

Despre studiu

sau despre cum poate
reînvia modelul studiului
profund, de performanță,
în școala românească...

Daniel Iftime, cls. a XI-a

Cu ce argumente aş putea eu, un elev de 17 ani, să încep o pledoarie în favoarea studiului intens și a necesității culturii? Nu vreau decât să fiu sincer și să privesc această temă aparent abstractă și inutilă cu multă încredere. Sufletul îmi este plin de îndemnuri, îl simt încărcat de câte ori am prilejul să-i citesc zilnic, dintr-o mare carte, să vorbesc astfel cu spirite mari, precum: Moise, Regele David, Platon, Aristotel, Cicero, Fericitul Augustin, Dante, Shakespeare, Goethe sau Dostoievski.

Tânărul încrezător și visător din perioada interbelică – dacă ne raportăm la generația de aur, Eliade, Noica, Cioran – vedea studiul ca pe o oază, ca pe un refugiu din monotonia contemporaneității. Societatea acelor ani descoperea atunci binefacerile lumii materialiste și moderne. Se poate spune că același spirit domnește și acum. Mircea Eliade, care și-a creat o formulă originală de studiu, ne spune la nesfârșit – chiar și la bătrânețe – cât de folositoare i-au fost experiențele culturale, în liceu. Nu regreta nopțile nedormite cu lecturi didactice, nici cărțile – de la romane de beletristică, la cele

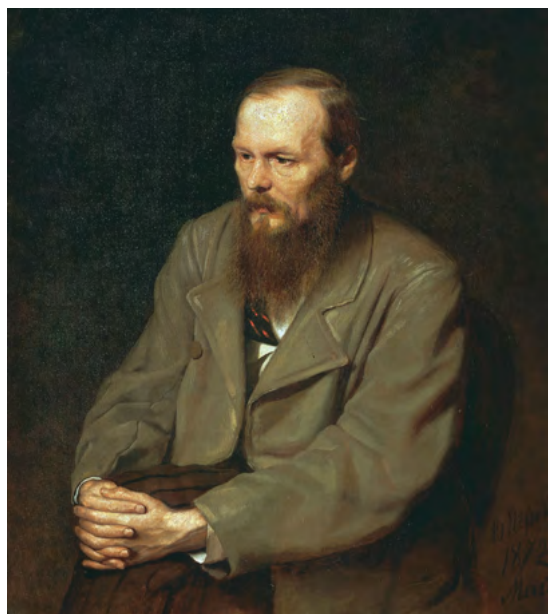
de alchimie medievală –, citite pe nerăsuflate și însemnate. În jurnalele sale găsim profilul unui elev care se preocupă de studiul intens: învățarea limbilor străine, asumarea unei culturi enciclopedice. Pe lângă literatura universală, recomanda mari cărți de istorie, filozofie și științe naturale.

În *Jurnalul de la Păltiniș*, carte publicată la începutul anilor '80, autorul, Gabriel Liiceanu, descrie cu multe amănunte dezbaterile de idei din interiorul unui grup de tineri absolvenți de facultăți umaniste și de arte, desfășurate în perioada 1977-1981, la Păltiniș, o localitate de munte de lângă Sibiu. Acolo, în camera unei cabane, unde locuia filozoful Constantin Noica, a luat ființă o școală atipică. Ucenicii formau o echipă de tineri aleși, pentru care Constantin Noica era „un antrenor cultural”. Cerința de bază a acestei școli originale era formarea

„instrumentelor de bază”, necesare studiului filozofiei clasice, pornind de la însușirea limbilor greacă, latină și germană, continuând cu parcurgerea unor cursuri ce aveau la bază lecturi fundamentale din primele 10-12 nume ale filozofiei europene. Modelul de studiu paideic de la Păltiniș ne propunea un nou stil de muncă, unul familiar și prietenos.

Prin această școală au trecut zeci și zeci de tineri, an de an, din toate colțurile țării. Aici găseau, cu ajutorul „antrenorului de spirite”, nu numai un model de asimilare a marilor valori culturale, dar și o soluție de viață. Modelul oferit de *Jurnalul de la Păltiniș* a devenit între timp o formă vie și plină de dialog al studiului.

E lesne de înțeles că, *mutatis mutandis*, genul paideic de educație de la Păltiniș poate fi reinstalat oriunde azi, fie într-o școală cum este cea a noastră, fie într-o altă instituție, din cele multe care activează în societatea civilă. Tinerii au nevoie de asimilarea unor instrumente de lucru de bază și de o viziune în care să se regăsească sinteza științelor umaniste și a celor tehnice. Din relația maestru-ucenic, spunea Constantin Noica, nu știe cine câștigă mai mult. Să ne amintim că filozoful Constantin Noica a fost unul dintre oamenii de cultură ai modernității noastre. El a realizat un profil al spiritului românesc, arătând cât de adânci sunt resursele limbii noastre și ale tradiției.

Dar oare e de ajuns această cale ce pare a unei strădanii pentru lucruri abstracte? M-am gândit, când am evocat aceste personalități mari și gândurile lor, că vorbesc despre felul cum trebuie să ne dăruim și să ne depășim. Sufletul liceanului, cum îmi închipui despre mine, e plin de resurse, astfel că poate găsi el însuși soluții pentru viață. Văd cultura și munca de asimilare a ei ca pe o cale luminoasă, care străbate universul plin de necunoscute și de îndoieli ale tânărului de azi.

Claudia Sive,
prof. limba franceză

Zoomzet Fapte Francofonia și interdisciplinaritatea

France, français, francophile, francophone, francophonie... sunt cuvinte ca niște muguri de flori cu care întâmpinăm, profesori și elevi, primăvara lingvistică a fiecărui an, deoarece în data de 20 martie serbăm Ziua Internațională a Francofoniei (*Fête Internationale de la Francophonie*).

Elevii debutanți, chiar și cei proveniți din regiuni ale lumii în care franceza este limbă oficială, se întreabă ce înseamnă acest termen—*francophonie*. Din dicționar aflăm că el este definit astfel: „Totalitatea celor care vorbesc limba franceză”.

Autorii ediției 2021-2022, având titlul **„Dis-moi dix mots qui (d)étonnent”**, precizează că acesta a fost ales în contextul ultimilor doi ani în care „pandemia” a zdruncinat legăturile dintre oameni, cuvintele propuse sugerând bucuria de a ne regăsi și de a ne lăsa surprinși de bogăția și frumusețea pe care ni le oferă viața.

Este evident și o invitație de a ne lăsa purtați de minunata, încântătoare și muzicala limbă franceză care, prin lexicul ei, ne surprinde la nivel grafic, fonetic sau etimologic.

Elevii liceului nostru așteaptă cu nerăbdare cele zece cuvinte, ale căror înțelesuri încearcă să le pătrundă, pentru ca mai apoi să le îmbrățișeze cu imaginația lor creativă și

creatoare, iar în final să le transforme în lucrări plastice sugestive.

Iată cuvintele de la care am pornit anul acesta în realizarea expoziției noastre: **décalé** (ca adjectiv are sensul de „diferit”, „surprinzător”, „aparte”, iar ca substantiv semnifică „individ nonconformist”, „persoană marginală”);

divulgâcher (cuvânt compus din două verbe *divulguer* + *gâcher*, însemnând „a strica efectul surpriză al unei cărți sau al unui film, dezvăluind finalul”);

ébaubi („nedumerit”, „surprins”, „interzis”), **époustouflant** (adjectiv folosit în registru familiar, însemnând „uluitor”, „uimitor”, „năucitor”);

farcier (în Franța, verbul este folosit ca arhaism sau regionalism, cu sensul de „a face farse”; este folosit mai degrabă în țări/regiuni din Africa sau din alte părți ale lumii unde franceza este limbă oficială sau administrativă, semnificând: „a glumi”, „a face o farsă”);

kai! (interjecție exprimând teama, durerea; în franceza vorbită în Ciad este tot o interjecție, marcând mirarea, surpriza);

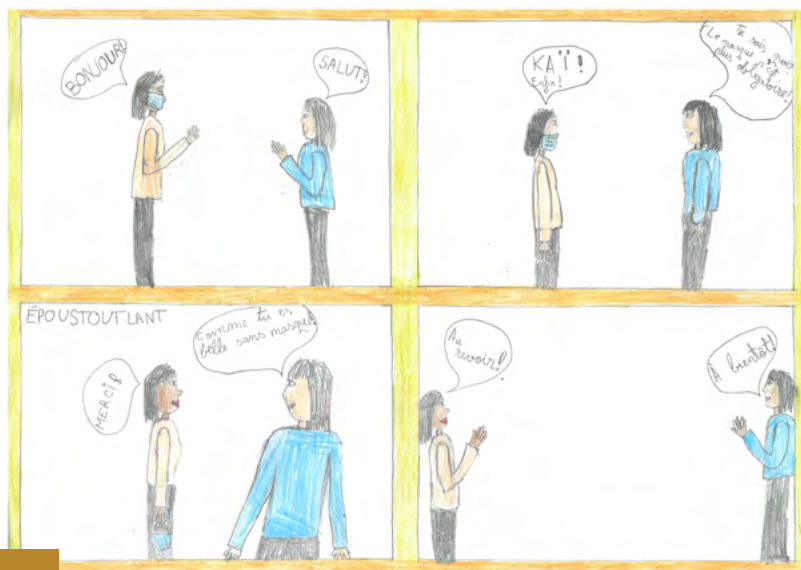
médusé („stupefiat”, „siderat”);

pince-moi! („vizez? este adevărat? ciupește-mă”);

tintamarre („zgomot puternic”, „hărmălaie”, „larmă”).

kaï!

După cum se observă cu ușurință, șase dintre aceste cuvinte au înțelesuri foarte apropiate. În lucrările plastice pe care le-au realizat, elevii liceului nostru s-au oprit cu precădere asupra umora dintre cele 10 cuvinte: **époustouflant**, **kaï!**, **pince-moi!**, **tintamarre**.

Astfel, unii dintre ei sunt uimiți, surprinși și impresionați de minunatele cărți din biblioteci, din care curg râuri de frumusețe și înțelepciune sau de măreția Bazilicii *Sacré-Cœur* sau a Turnului Eiffel, surprinși la vederea colegilor lor, având fața descoperită, fără mască. Alții au ilustrat străzi sau bulevarde citadine, aglomerate și zgomotoase, în care, prins în mulțimea de oameni și de automobile, îți pierzi parcă identitatea, dar și ciripitul neîncetat al unor păsări autohtone sau exotice, care uneori se poate transforma în larmă.

Interdisciplinaritatea este un concept despre care se vorbește tot mai mult în învățământul actual. Aproximarea elevilor de o limbă străină prin intermediul artelor plastice – deși aceste discipline par, la prima vedere, foarte diferite în ceea ce privește abordarea, conținuturile și competențele pe care le vizează – este benefică elevilor, aceștia integrând lexicul, în special, cu mai multă ușurință.

époustouflant

Îmbrățișând cu flori Crucea Domnului

Ilinca Voican, cls. a XI-a

Primăvara și atmosfera de vacanță au intrat anul acesta în școala noastră pe fereastră, ca de obicei, însă într-un mod cu totul neașteptat s-au stabilit în laboratorul de științe, în ciuda vremii posomorâte și zburlite de sfârșit de iarnă. Aici, găsind un loc potrivit pregătirii întregii naturi pentru a primi gingașele ei flori, ce anunță Învierea Domnului, primăvara a îmbrăcat cea dintâi haină de sărbătoare pe micile cruci din lemn, pictate cu îndemânare și dragoste de frumos de către elevi.

Vă invit să intrați în atelier, folosind mașina timpului, și să vă plimbați privirea înăuntru. Veți observa, cu siguranță, liniștea și lucrul fiecărui artist în parte. Veți trece pe lângă mese și vă veți opri la prima, unde niște mâini delicate dau viață unor flori viu colorate ca omagiu Vieții. Alte și alte mâini, unele lângă

altele, lucrează cu dibăcie modele tradiționale complicate sau mai simple, dar toate îngrijite, îmbrățișând cu căldură Crucea Domnului. O veți recunoaște pe doamna profesoară de desen, împărțind fiecăruia indicații și felicitări, precum și pe ceilalți profesori iubitori de artă, plimbându-se de la un copil la altul sau chiar pictând ei înșiși. Totul s-a transfigurat în preajma Sărbătorii Paștilor, elevi și profesori pregătesc cot la cot cu bucurie Sărbătoarea Intrării Domnului în Ierusalim. Continuându-vă drumul prin laboratorul de flori, sau de Florii, veți admira cu siguranță și alte obiecte decorative: vase, cu modele inspirate din natură, boluri tradiționale, fiecare lucru în parte remarcându-se prin unicitate și frumusețea gingașă a florilor pornită din sufletele ce s-au aplecat peste ele pentru a le da, la rândul lor, suflu de viață. Veți încerca

să ghiciți povestea și artistul fiecărei creații terminate, ce așteaptă cuminte în fața clasei, pe o masă, sau pe pervazul vreunei ferestre, mândră de straiele-i de sărbătoare și stârnind exclamații de încântare: „Uau! Cine a făcut-o pe asta?”.

După ce toate obiectele au fost desăvârșite, primăvara a decis că este momentul să iasă din laboratorul de științe în curtea școlii. Acolo, crucile, vasele, bolurile pictate și tablourile au fost scoase sub lumina soarelui dulce de aprilie, unde o mulțime de copii, părinți, bunici, învățători, profesori le așteaptă. Cu toatele au fost admirate, aducând bucurie și prilejul unei cești de ceai, de povești servite între prieteni, în familia mare a școlii, vânzându-se cu o rapiditate uluitoare. Curtea zumzăia de jocul copiilor, de râsete, de începerea vacanței, era luminată de soare, dar în special de fețele senine, destinse și zâmbitoare ale celor prezenți.

Timpul frumos a marcat această zi de bucurie, ce ne-a adus împreună pentru a pregăti cu flori inimile noastre de Sărbătoarea Intrării Domnului în Ierusalim.

Studiul unei serbări

Anca Stoian, prof. ciclul primar

Mama... ființa minunată care în sufletul copilului *toarnă picuri de lumină* și îi presară în cale *flori de vis și catifea*. Un cântec e în inima lui atunci când o vede sau o aude, când îi rostește numele sau doar se gândește la ea. Ca să dea glas acestui cântec tainic și să transforme nevăzutul în văzut, clasa pregătitoare A a organizat în luna martie o serbare pentru mămici, în ajun de Buna Vestire.

Pentru câteva zeci de minute, sala de clasă a fost poarta către un alt tărâm unde iarna s-a întâlnit cu primăvara în caruselul anotimpurilor și au făcut schimb. Viețuitoare precum ciocănițoarea și ursul, greierele și furnica s-au bucurat alături de copii de sosirea anotimpului cald, în prezența soarelui și a delicatelor flori trezite din somnul rece.

Apoi, cu voci pătrunse de o maximă

seriozitate, cei mici le-au declarat mamelor iubirea lor și le-au mulțumit pentru *dragostea mare și nespusa bunătate*. Nu au fost uitate nici bunicile, adevărate *școli de povești*, pe care copiii le-au rugat stăruitor ca nu cumva să le dea vacanță cât timp sunt elevii lor. Momentele muzicale pregătite sub îndrumarea domnului profesor Cristian Nica au completat perfect acest tablou emoționant și senin al unei copilării pline de veselie.

Și cum spectacol fără spectatori nu se poate, în public s-au aflat colegii de la clasa pregătitoare B. La final, ei au venit cu o surpriză și au oferit cadouri realizate împreună cu doamna învățătoare Margareta

Iancu. Ambele clase au avut ocazia să exerseze regulile de conduită într-o sală de teatru, iar data viitoare probabil că rolurile se vor inversa.

Poate că serbarea nu a fost una de excepție, dar cu siguranță copiii au avut multe de învățat din această experiență. Și-au dezvoltat memoria, reținând nu doar replicile lor, ci și pe ale altora, chiar pe ale tuturor. Au colaborat ca o adevărată echipă și s-au susținut unii pe alții. Și-au lucrat răbdarea, concentrarea, atenția. Au înțeles că pentru a-ți atinge scopul este nevoie de multă muncă și consecvență, că pot apărea și momente dificile sau momente neprevăzute și trebuie să te adaptezi rapid, să găsești soluții.

Dar, mai mult de atât, ei au gustat din bucuria de a vedea rezultatele propriului efort, ceea ce creează motivație pe mai departe. Când mai facem o serbare? a fost prima lor întrebare, la doar câteva minute după ce s-a încheiat spectacolul. Se pare că tot greul fusese deja șters și rămăsese doar bucuria reușitei.

Copiii au fost fericiți, cu adevărat fericiți! Așa i-am simțit în ziua aceea. O fericire exprimată

încă de la cercul de dimineață, pe care au luat-o cu ei acasă la sfârșitul zilei și pe care au așezat-o și în cutia cu amintiri de la școală.

Mamă, vrei de ziua ta/Să-ți aduc în dar o stea? Noi nu am avut stele să le dăm în dar, însă ei, copiii-steluțe, au făcut o serbare. Fiecare copil a oferit-o cu drag celei care pentru el este dulce, scumpă-ntotdeauna/ O mamă numai, numai una.

**Toate citatele sunt versuri din serbare.*

Zoomzet Călător

Ce mai faci? Uite, mă satur de Iași!

Mircea Blîndu și Matei Mițnei, cls. a XI-a

Iașul este prin sine însuși un muzeu național.
– Nicolae Iorga

În noaptea zilei de vineri am pornit alături de doamna dirigintă într-o excursie la Iași, cu scopul de a vizita câteva din minunatele obiective turistice ale orașului. Am plecat cu trenul (la cușetă) și am ajuns în Iași înainte de răsăritul soarelui. Am pornit spre cazare prin orașul care începea să se trezească. După ce ne-am lăsat bagajele în camera de pensiune, după o masă frugală, ne-am întâlnit cu ghidul nostru, domnul Cristian, o cunoștință a colegei noastre Cristiana Rîncu, care s-a oferit să ne îndrume pașii prin istoria orașului.

Am început vizita în parcul Copou, unde am văzut renumitul tei al lui Eminescu, un tei bătrân cu impresionanta vârstă de 5 secole. Uitându-ne la acesta, am putut să înțelegem o fărâmbă din universul gândirii poetului și să privim cu alți ochi poezia sa. Am fost surprinși să descoperim că arborele, în urma unor furtuni aprige, a fost rupt în jumătate, dar reîntregit cu ajutorul unor stâlpi de metal.

Următorul obiectiv al turului nostru cultural a fost Universitatea din Iași: un grup de clădiri

în stil arhitectural interbelic care găzduiește renumite facultăți românești. Am intrat pe ușa universității și am fost primiți în sala pașilor pierduți: un hol solemn împodobit cu picturi murale. După ce ne-am perindat prin sălile frumos amenajate ale câtorva facultăți, ne-am îndreptat cu pași mici spre Râpa Galbenă: o serie de ziduri și terase situate la poalele dealului Copou, un loc din care merită văzut apusul. În drum spre următorul obiectiv, am observat cu încântare statuia domnitorului Moldovei, Alexandru Lăpușneanu. Am recunoscut în acesta personajul principal al nuvelei cu același nume, studiată la orele de limba și literatura română.

Ajunși la Muzeul Unirii, am admirat camerele și diferitele obiecte din viața de zi cu zi ale domnitorului Al. Ioan Cuza și ale soției acestuia, Elena Cuza. La ieșire am fost invitați, întâmplător, să participăm la un recital de pian al unor tineri elevi ieșeni. Ne-am plimbat îndrumați de ghidul nostru prin centrul vechi al orașului și am vizitat așa-numitul palat

Braunstein, renumit pentru uriașa sa cupolă de sticlă de unde am privit încântați o minunată panoramă a orașului.

La prânz am ajuns la Mitropolie și ne-am închinat la moaștele Sfintei Parascheva, iar domnul Cristian ne-a povestit câte ceva din istoria fiecărei biserici sau mănăstiri care înconjoară Mitropolia. Totodată, am aflat că sub biserică, la subsol, se află alte încăperi, printre care un muzeu și un baptisteriu prin al cărui tavan de sticlă cădeau plăcut razele de lumină. După ce am vizitat subsolul ne-am îndreptat spre Palatul Culturii, o clădire impunătoare construită în stilul neogotic. Am intrat și am vizitat toate cele patru expoziții cu tematici diferite ale palatului (Artă, Istoria Moldovei, Etnografia Moldovei și Știință și tehnică). Ne-a impresionat expoziția despre civilizația Cucuteni. Spre seară am plecat de la Palatul Culturii osteniți de atâta vizitat, dar fericiți, iar în drumul nostru spre cazare am intrat să

admirăm Mănăstirea Golia. În ciuda situației ei în inima orașului, din cauza vechimii este împrejmuită cu ziduri groase de piatră. Ajunși la pensiune, ne-am odihnit și am făcut o binemeritată plimbare de seară pe străduțele întortocheate ale colinelor din Iași.

A doua zi de dimineață am participat la slujbă la Biserica *Sfinții Trei Ierarhi*, o biserică foarte frumoasă, care ne-a impresionat prin numeroasele detalii sculptate în pereții de piatră. După Sfânta Liturghie, o ploaie mărunță ne-a însoțit până la gară, unde ne-am luat la revedere de la frumosul oraș și am plecat cu trenul spre casă.

A fost o excursie extraordinară, plină de activități pe care nu am fi reușit să le organizăm și de care nu ne-am fi putut bucura fără îndrumarea doamnei noastre diriginte. Am rămas plăcut impresionați de frumusețea și spiritul pitoresc al Iașului.

Nu mi-am propus să scriu despre vocație sau ocupație, ci mai degrabă despre o locație vizitată împreună cu colegii mei, anume Facultatea de Medicină „Carol Davila”, din București, și unde am fost însoțiți de doamna profesoară de biologie, Georgeta Neagu.

Facultatea de Medicină este o clădire impunătoare, construită în stil neoclasic francez, fiind înscrisă pe lista monumentelor istorice din București. Statuia doctorului Carol Davila, ridicată în fața intrării principale, ne amintește de cel care a pus bazele învățământului medical din România în 1869. Am vizitat facultatea alături de câțiva studenți din anul I și am fost impresionați de lucrurile aflate și mai ales de cele văzute. Începând cu coridoarele, sălile de studiu, amfiteatrul, minunata bibliotecă și culminând cu sala de anatomie. Au fost câteva momente când mi-am amintit de ce am învățat despre Hipocrate, părintele medicinei moderne, care a clasificat bolile în cronice și acute, care a făcut prima operație

la nivel toracic și care a făcut celebrul jurământ pe care medicii îl rostesc și astăzi.

Când am pășit în biblioteca universității, am fost copleșită de frumusețea interiorului, de multitudinea lucrărilor științifice și de cărțile păstrate încă din 1857, de la fondarea acesteia. În viziunea mea, studentul la medicină are nevoie de o foarte bună organizare, datorită materiei extrem de laborioase. Obiectivul acestuia trebuie să fie acela de a ajuta oamenii, chiar dacă acest domeniu este imprevizibil și plin de provocări. La finalul facultății, când îmbrățișează meseria de medic, acesta trebuie să găsească echilibrul între știință, empatie și dorința de autodepășire.

Așa cum facultatea este construită, din punct de vedere architectural, foarte minuțios și impunător, așa și proaspăt absolvenții să-și croiască viața vindecându-i pe alții, prin dăruire și dedicare.

Sănătatea este cel mai valoros bun al fiecăruia dintre noi, să avem grijă de ea!

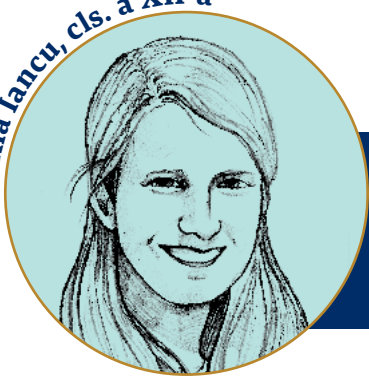
Zoomzet *Laude*

Absolvent de liceu.

Încotro?

Ana Iancu, cls. a XII-a

De ce zboară pescărușul deasupra valurilor?

Anul acesta părăsim cuibul. Ne deschidem aripile și ne luăm zborul.

Gândindu-mă la ce las în urmă, simt că părăsesc un cuib, un mic univers, un culcuș cald, sigur, prietenos, în care am fost mereu ocrotiți; locul în care am deschis ochii ca să privim lumea din jur; asta a fost pentru mine școala, asta au însemnat cei doisprezece ani pe care i-am petrecut sub oblăduirea Sfinților Trei Ierarhi. În toți acești ani ne-am făcut bagajul, am strâns învățături de la fiecare om din jurul nostru (profesor, coleg sau părinte), ne-am pregătit să trecem la următoarea etapă a vieții noastre.

Acum facem un prim zbor înainte de a înfrunta cu adevărat viața: ne îndreptăm spre facultate.

Încotro mă duc? Înspre sfinte nestemate bizantine, ca să le deprind tușa și duhul; înspre pictură de icoane, la Artă Sacră.

De ce? Nu mă pricep nici să deslușesc un răspuns pentru mine, nici pentru alții să îl tălmăcesc. Dar, folosind cuvintele unor oameni mai pricepuți ca mine, întreb: de ce zboară pescărușul deasupra valurilor? Pentru că atunci „când Dumnezeu dăruiește aripi, pune și în suflet *ideea de zbor*”¹. Și cum se poate înălța mai mult un pictor, cum ar putea atinge alte culmi mai înalte decât cele spre care este purtat cel care îngăduie să fie „mâna prin care lucrează Sfinții, ca să se pună singuri pe pânză și pe ziduri”²?!

Ajută-ne, Doamne, ca toți să fim oamenii pe care i-ai gândit Tu, când ne-ai trimis întru această lume! Amin.

1 Brândușa Vrânceanu, *Iconarul*, Editura Nepsis, Timișoara, 2019, p.39
2 *Ibidem*, p. 31

A doua mea casă

Liceul Teoretic „Sfinții Trei Ierarhi” a însemnat pentru mine o a doua șansă după evaluarea națională. Deși ideea inițială era să mă mut la liceul meu de proveniență, „Tudor Vianu”, la finalul primului semestru din clasa a IX-a, după ce am văzut cât de bine am fost primit aici, atât de către colegi, cât și de către profesori, gândul de a pleca nici nu mi-a mai trecut prin cap. De asemenea, judecând după experiențele anterioare, mă așteptam ca adaptarea mea să dureze mai bine de un an, dar aceasta s-a întâmplat atât de repede, încât nici nu mi-am dat seama când a trecut primul semestru, apoi următorul... și tot așa. Pentru mine această școală s-a transformat dintr-un loc impus de context, pe care mi-l doream o simplă oprire trecătoare, într-o a doua casă.

Planul meu de viitor este ca după absolvire să fiu acceptat la secția CTI (Computers and

Andrei Niță, cls. a XII-a

Information Technology) din cadrul Facultății de Matematică, de la Universitatea București. Deși am aflat recent despre această secție, cred că reprezintă pentru mine, care sunt pasionat nu doar de matematică, ci și de calculatoare – mai ales partea tehnică a acestora, cea mai bună opțiune. După facultate îmi doresc să devin profesor de matematică și să predau la liceu și la facultate, dezideratul acesta datorându-se unui profesor din gimnaziu, domnul profesor Costel Chiteș. Este omul care și-a pus amprenta asupra persoanei mele, pe care îl consider modelul meu, fiind cel care m-a făcut să apreciez matematica prin modul deosebit în care predă, prin cultul și pasiunea dumnealui pentru subiect în fiecare lecție. Datorită acestui om minunat îmi doresc să las aceeași amprentă asupra viitorilor mei elevi și să le arăt că matematica nu este doar despre cifre și formule, ci că are o istorie minunată și atât de multe conexiuni cu domenii și idei surprinzătoare.

Andrei Voican, cls a XII-a

Nu există nu pot, ci nu vreau!

De multe ori am stat și m-am gândit la viața mea, încercând să mă văd din mai multe perspective. Am încercat să mă desprind cât de mult mi-a fost posibil de subiectivismul

care, în mod firesc, ne caracterizează pe fiecare dintre noi, să mă privesc obiectiv, poate cu aceeași empatie pe care aș putea să i-o arăt și unui om obișnuit întâlnit pe stradă. Am văzut timpul întinzându-se înainte și înapoi; trecutul ca pe ceva care, în mod inevitabil trebuia să se întâmple, și viitorul ca pe o posibilitate, ca pe ceva care va ține întotdeauna de prezent.

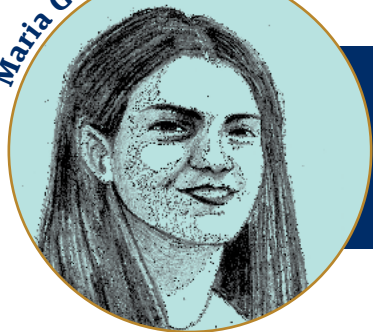
Făcând un efort să-mi aduc aminte ce m-a determinat să iau cele mai importante decizii din viața mea, cele de care îmi amintesc, am găsit, firește, cauze raționale, însă prin prisma prezentului nu am reușit să-mi dau seama de elementul hotărâtor care m-a împins, într-un moment exact, să-mi asum toate consecințele unui viitor influențat de o singură hotărâre, decizie. Am conchis că acel element nu a ținut în totalitate de mine, ci a fost ceva știut, poate, predestinat.

Așa a fost și venirea mea aici, la școală. Venind din clasa a IV-a, știu foarte sigur ca primul moment în care mi-am pus problema să plec a fost în clasa a VIII-a, când, inevitabil, terminam ciclul gimnazial. Dar nu a fost să fie așa... În acel an a apărut și liceul, și, ca pe o nouă oportunitate, am ales să rămân. Nu cred că greșesc spunând că mi-am petrecut cei mai frumoși ani din viață aici. În această perioadă mi-am format caracterul, îmbunătățindu-mă treptat și încercând să iau, de la fiecare om din jurul meu, ce am considerat mai bun și mai folositor. Și nu am dus lipsă de exemple. Ce mi-a plăcut în mod special a fost relația cu profesorii. Toți oameni unul și unul, deosebit de dăruiei cauzei și menirii lor de „învățători” ai științelor pe care le predau. Aș adăuga aici și că, din păcate, nu le-am mulțumit niciodată suficient, și nici pe viitor nu mă văd în stare, pentru tot sufletul și timpul pe care ni le-au pus la dispoziție. De asemenea, nu pot să-i uit nici pe colegii mei, cu care am petrecut atât timp și cu care am împărțit atâtea momente frumoase; pe domnul Marin, care, mereu tânăr, a fost ca un bunic adevărat pentru toți copiii acestei școli, și nu în ultimul rând, pe părintele Vasile, care ne-a strâns pe toți împreună și fără de care acest proiect nu ar fi ajuns să facă trecerea de la stadiul de schiță la realitate.

Dar pentru că pe această lume toate sunt trecătoare, iar omul este călător prin spațiu și timp, s-a întrezărit, la un moment dat, și finalul celor doisprezece ani ai formării mele preuniversitare, odată cu necesitatea luării unei noi decizii: facultatea. Decizie grea, de importanță majoră, ca să nu spun fundamentală. Întotdeauna m-am ferit de cuvinte mari, dar aceasta este într-adevăr o decizie în adevăratul sens al cuvântului. Și ea nu a venit ușor; a fost nevoie de timp, de răbdare, de un om care să pună o întrebare la un moment dat și ea să rezoneze într-un anumit fel în interiorul meu; iar la sfârșitul clasei a X-a eram hotărât: decisesem să dau la Medicină. Pot să spun că, de atunci, viața mea s-a schimbat radical. Tocmai căpătasem un țel, un obiectiv care să dea sens existenței mele și pe care îl căutam fără să-mi dau seama. M-am angajat într-o luptă anevoioasă, o cursă pentru locurile scoase de facultatea din București, care cere aptitudinile unui specialist la sprint și ale unui maratonist în egală măsură, metaforic vorbind. Am constatat că cel mai important avantaj pe care l-aș putea avea în pregătirea pentru admitere este voința. Acesta este elementul care dă sens efortului, care îl orientează și îl menține permanent în legătură cu scopul în sine. Am înțeles, de asemenea, că singura piedică în împlinirea unui obiectiv este însăși absența voinței.

În definitiv, am ajuns să dau dreptate tuturor celor care, atât timp cât am fost elev, mi-au repetat cu dragoste că, într-adevăr, „nu există nu pot, ci nu vreau!”

Maria Gavrilă, cls. a XII-a

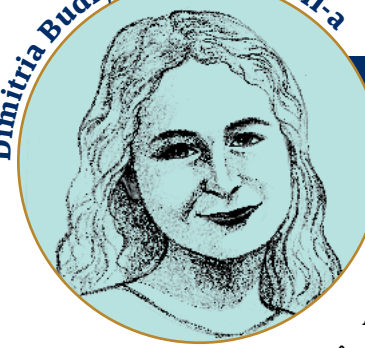
Liceu [...]
În lume m-ai dat
În vâltorile grele...

Perioada de liceu este cea mai complexă experiență pe care o are un om, pentru că te dezvolți ca adolescent și te descoperi ca persoană. Pot spune că liceul te pregătește să treci într-o următoare etapă, viața ca adult, și să te desparti de cea mai frumoasă perioadă, copilăria. Sunt două examene pe care trebuie să le treci. Cel spiritual, examenul care te desparte de noi sentimente, noi încercări, și cel material/ fizic, unde dramele elevului sunt disciplinele care îi dau cele mai mari bătăi de cap, matematica, româna și biologia, în cazul meu. Ca adolescent, conștientizezi faptul că de abia acum începi să trăiești cu adevărat încercările vieții care, din păcate, nu este așa roz cum ți-o închipui.

Asemenea puiului aruncat de mamă în bătaia vântului pentru a da piept cu realitatea, deprinzând astfel abilitatea de a zbura, fiind evenimentul vital din viața unei păsări, este absolventul de liceu, iar mama este colectivul din care a făcut parte, colectiv care îi oferă adolescentului pachetul teoretic de informații, necesar în dezvoltarea acestuia, urmând să-l aplice practic toată viața.

Liceul este perioada unde, eu, elevul, sunt propria mea figură de stil, unde Bacovia, Eminescu, Euclid și Descartes contribuie la evoluția spre unicitate, pata de culoare din mulțime. Anii de liceu îți oferă prietenii pe viață și amintiri, liceul nostru surprinzând armonia dintre profesor și elev. *Liceu[...]/ În lume m-ai dat/ În vâltorile grele... (G. Bacovia)*

Dimitria Budișteanu, cls. a XII-a

La răscruce de drumuri...

Încotro ne îndreptăm acum noi, absolvenții de liceu? Aflați la răscruce de drumuri, privim înapoi cu nostalgie, gândindu-ne că am vrea, măcar o clipă, să dăm timpul înapoi.

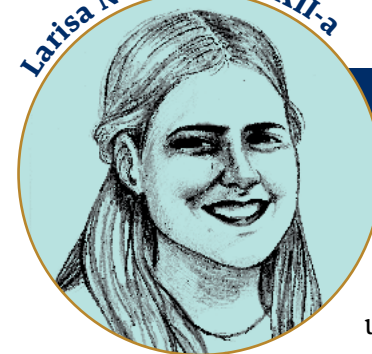
Gândul mă poartă în prima zi de liceu din clasa a IX-a, când mă îndreptam cu emoție, dar nerăbdătoare spre viața de liceană ce mi se deschidea ca un tablou în culori vii, dinamic, aproape intangibil cum mi se părea atunci, spre o altă lume. Iar acest tablou a prins viață odată cu venirea noastră, a celor dintâi boboci care au pășit pe treptele liceului.

Simt că nu aș putea cuprinde întreg tabloul într-o singură privire, căci m-aș pierde în profunzimea lui, dar întrevăd, printre nenumăratele detalii ce îl compun, esența formelor ce conturează experiența liceului: amintirile de neuitat, prietenii legate pentru toată viața, serile târzii în care ne duceam la colindat, farmecul zilelor când mersul la școală era firesc, simplul fapt că ne puteam întâlni zi de zi unii cu alții – care de fapt nu era „simplu” –, serbările și activitățile la care participam împreună, toate acestea mi se înfățișează precum imaginea proiectată în reflexia unei oglinzi, atât de vii în amintire, dar atât de depărtate.

Cei patru ani s-au scurs pe lângă noi, fără să ne dea de veste că e timpul să ne întindem aripile spre valurile tumultuoase ale vieții. Prima zi de școală, primul clopoțel, prima oră, prima excursie, prima serbare s-au transformat atât de repede în ultima zi în care ne putem numi elevi de liceu. Ne despărțim unii de alții cu durere, păstrând pentru totdeauna amintirile ce ne-au legat în cei mai frumoși ani ai vieții, prețuindu-le însemnătatea.

Și totuși, încotro ne îndreptăm? Sfârșitul liceului înseamnă, de fapt, un nou început, un drum ce se perpetuează spre plinirea noastră ca oameni desăvârșiți, ce ne amintește de înțelepciunea filozofului Aristotel care spunea: „Rădăcinile educației sunt amare, dar fructele sunt dulci”.

Larisa Negru, cls. a XII-a

Încotro?

Dacă ar trebui să scriu despre experiența mea din cei unsprezece ani petrecuți în Liceul Teoretic „Sfinții Trei Ierarhi”, cred că nu aș reuși să spun tot nici dacă aș redacta o carte. Aici, în această familie lărgită, m-am simțit mereu foarte bine. Am mers mereu cu zâmbetul pe buze și cu dorința arzătoare de a îmi revedea colegii și profesorii, care au avut și vor avea mereu un loc special în inima mea și care m-au format, alături de părinți,

persoana care sunt acum.

Acum, că sunt în clasa a XII-a și au mai rămas doar câteva luni până când va trebui să trec la un alt moment din viața mea, mai exact să plec la facultate, simt din ce în ce mai puternică părerea de rău că mă voi despărți de oamenii care îmi sunt atât de dragi, dar cu siguranță legătura dintre noi nu se va rupe aici, căci este foarte puternică. În această școală sunt multe exemple de urmat. Aici, profesorii nu sunt doar cadre didactice, ci ne sunt și prieteni. Dumnealor ne-au creat treptat mediul acesta minunat în care noi trăim azi, în care ne simțim protejați, încurajați și susținuți în tot ceea ce ne dorim să facem.

Pot să afirm cu tărie că acesta este cel mai bun liceu pentru că aici nu se formează doar elevi foarte buni la învățătură, ci se păstrează și se ocrotește cu foarte multă grijă curăția sufletească a copiilor, lucru pe care îl consider foarte important în lumea de azi. Ce voi face mai departe? Îmi voi dedica viața copiilor care au nevoie de ajutor, deoarece eu cred că cel mai important în această viață este să le fim alături celor din jurul nostru cu ceea ce putem. Eu mă voi strădui să fac acest lucru și, cu ajutorul lui Dumnezeu, sper să reușesc să le fiu alături cât mai multor copii.

Ioan Anton, cls. a XII-a

Demn de educația pe care am primit-o!

11 Octombrie 2010: ziua de naștere a școlii „Sfinții Trei Ierarhi” și a mea ca elev în această școală.

Sunt fericit să pot spune că am „copilărit” împreună. Privind în urmă la acea zi senină de octombrie, constat, cu zâmbetul pe buze, că am crescut frumos. Uitându-mă la mine însumi și la parcursul școlii în toți acești ani, observ că drumurile noastre s-au împletit armonios, având ca rezultat, în plan individual, persoana mea de astăzi.

Deloc surprinzător, cele mai multe amintiri ale copilăriei mi se leagă de școală: cel dintâi abecedar, primele caiete, jocul cu frunzele ruginii ale toamnei, de grozavele cazemate și bătăliile cu bulgări din zilele cu multă, multă zăpadă, meciurile de fotbal, alergând până la ultimul suflu, glumele și micile prostii, excursiile și taberele mereu prea scurte. În chip firesc și fericit, școala a fost a doua mea casă și familie.

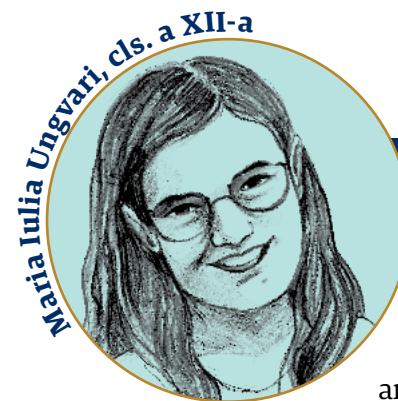
Am trăit în anii petrecuți aici mândria de a aparține unei instituții cu identitate proprie, identitate în care mă regăsesc și pe care sunt onorat să o duc mai departe în viață, ca produs al acestei școli. Sentimentul de apartenență la marea familie a colegiului nostru nu-mi va putea fi niciodată șters din suflet.

Adeseori în această toamnă am re trăit, aievea, primii mei pași în clasa I. Tabloul primei zile de școală îmi pare mai viu ca oricând: văd un pitic de șapte ani, nerăbdător, emoționat și zâmbăreț, așteptând, cu inima și mintea deschise, să vadă ce este școala. Primul pod de flori, făcut chiar de profesori... Prima generație, primii copii ai școlii... Doisprezece ani mai târziu, un alt tablou prinde contur în fața ochilor: un adolescent de nouăsprezece ani, la început de vară, stăpânindu-și (sau nu) emoțiile la Ultimul Clopoțel, cu ochii în lacrimi, dar cu mintea privind

spre viitor, gata să dea piept cu provocările vieții. Schimbat la față, dar prea puțin schimbat la suflet, așa mă văd.

Neîndoielnic, despărțirea de școală va fi un moment dureros. Relațiile pe care le-am legat aici, precum și bucuria studiului într-o atmosferă primitoare îmi vor lipsi. Îmi va fi dor de pauzele petrecute sporovăind cu colegii, de orele captivante, de discuțiile cu profesorii, de dragostea și dăruirea lor.

Cred, însă, cu tărie că acesta va fi momentul din care voi putea întoarce școlii și dascălilor mei darurile pe care mi le-au oferit în tot acest timp. Am speranța că, prin puterea exemplului și valoarea faptelor, voi fi un argument demn de luat în seamă în ceea ce privește importanța școlii și a educației de calitate în viața unui om. E gândul cu care îmi iau la revedere de la școală – dorința de a fi un om demn de educația pe care am primit-o.

Maria Iulia Ungvari, cls. a XII-a

Am fost boboc, apoi am înflorit în elev de liceu

Încet-încet am șters în calendar și, pentru ultima oară, am avut o primă zi de școală... Clasa a XII-a abundă în ultime dăți: ultimul clopoțel, ultimul test, ultima teză, ultima notă, ultimele ore, ultimul drum spre școală, ultima pauză... și, totuși, este prima dată când am înțeles cu adevărat cum trece timpul: patru ani au zburat într-o secundă...

În acești patru ani am învățat ce înseamnă prietenia, zâmbetele, încrederea, ce înseamnă educația și cunoștințele, m-am dezvoltat în căldura liceului, care, treptat, a devenit a doua mea casă. Am cunoscut dascăli dedicați profesiei lor, dascăli care își doresc să ne învețe nu numai tainele matematicii, limbii engleze, istoriei, literaturii... ci și tainele vieții, din dorința de a ne ușura trecerea spre următoarea etapă a existenței noastre. Unele dintre cele mai frumoase amintiri, amintiri pe care le voi păstra cu drag și dor, au luat naștere în liceu: pauzele petrecute cu prieteni dragi, glumele, dar și discuțiile serioase pe care le purtam, excursiile, repetițiile pentru cor, emoțiile de dinainte de serbări, pregătirea uniformei în fiecare seară și, cel mai important, dragostea și ajutorul lui Dumnezeu, care ne-au unit și ne unesc pe toți. Sentimentul de comuniune s-a întregit an de an în perioada Sărbătorii Nașterii Domnului, când, cu inimile deschise, cu portul popular și cu partiturile obosite de cântat, străbăteam Bucureștiul pentru a duce mai departe tradiția colindului în casele profesorilor.

Am fost boboc, apoi am înflorit în elev de liceu, iar acum finalul se apropie și nu voi mai avea pentru mult timp ocazia de a spune cu mândrie: „Mă duc la liceu”. Dar ce faci cu o floare frumoasă? O culegi și o pui la uscat, să îți rămână mereu amintirea ei. Așa voi face și eu cu acești ani minunați, ani care s-au scurs nemilos de repede. Ca absolvent de liceu mă întreb... Încotro?...

Zoomzet *Olimpic*

În semestrul al doilea, elevii din ciclul gimnazial al Liceului Teoretic „Sfinții Trei Ierarhi” au participat la concursuri de creație, dovedindu-și măiestria scriitoricească după cum urmează:

Concursul Național de Literatură „Intercultura. Olimpiada poveștilor”, Galați, ediția a VII-a:

Gavrilă Ioan (clasa a VII-a)
– Premiul al III-lea

Concursul „Răbdare, răbdare, răbdare...”/SOPS 18 – ianuarie 2022:

Cherciu Sofia (clasa a VI-a B)
– Premiul I

Panait Maria (clasa a VII-a) – Premiul al III-lea

Păuna Teodora (clasa a VII-a A)
– Mențiune

Concursul lunii martie „Fiecare viață este un dar”/ SOPS 19 – martie 2022:

Cherciu Sofia (clasa a VI-a B)
– Premiul I

Toboșaru Xenia (clasa a VI-a B)
– Premiul al II-lea

Vă invităm să citiți câte un fragment din lucrările elevilor laureați și să vă bucurați de cuvântul poveștilor lor.

Simona Minciu, prof. limba și literatura română

Visul unui Făt-Frumos

A fost odată ca niciodată, de când se potcovea puricele la un picior cu nouăzeci și nouă de ocale de fier și s-arunca în slava cerului de ne aducea povești, ceva ce poate-o să trăiești. Se făcea că pe un colț de geam nelustruit, soarele nățăflet și palid raze aurii a înșiruit. Iar pe-o creang-a falnicului paltin din grădina unui bun creștin, fluturi făuriți ca fulgii de azur se jucau și se-mpingeau într-un colț obscur. Pârâul de pe marginea drumului nepietruit cânta și dedica poezii într-un grai netălcuit.

Neluând în seamă necazurile altora, natura se descoperea vie privirii oricăruia. Înconjurat de-această stare și deznădăjduit, eu, un erou nedescoperit, aveam să memorez poemul unui bărbat ce lume-a cucerit. Acest vrednic de amintire, Marele Alexandru Macedon, ale cărui fapte în mintea-mi nu puteam să le ordon. (...)

Gavrilă Ioan, cls. a VII-a

Cum am învățat să am răbdare

(...) Zilele treceau și primăvara era din ce în ce mai frumoasă. Răsăreau peste tot frunzulițe, cerul era albastru, începeau să plesnească bobocii de floare, iar eu îmi lăsasem haina acasă. Era ziua cea mare. După ore, am bătut la ușa anticariatului, privind curioasă prin geamul vitrinei. De după o stivă de cărți, a ieșit anticarul, un bătrân ca toți bătrânii, cu haine cenușii și chipul îngălbenit de vreme, la fel ca filele unei cărți. Totuși, avea în el ceva familiar, care îmi încălzi pentru o clipă sufletul. Am intrat și clopoțelii de vânt de la intrare au început să cânte veseli.

– Tu trebuie să fii Sanda, m-a întâmpinat bătrânul anticar, cu o voce nemaipomenit de dulce.

– Da, eu sunt, am zis eu fâstâcindu-mă.

Și așa a început călătoria mea spre tainele răbdării. Avea să fie lungă și plină de obstacole, dar a meritat fiecare minut. (...)

Panait Maria, cls. a VII-a

Fiecare viață este un dar!

(...) Stau aproape în fiecare zi pe acoperiș, gândindu-mă la toate lucrurile de peste zi și visând cu ochii deschiși la tărâmurile nelocuite și sentimente netrăite. Acum mă aflu pe acoperiș, pentru a mă gândi la piesa pe care trebuie să o compun până săptămâna viitoare. *Trebuie să fie ceva sublim, divin, ceva pe care vrei să îl asculți toată viața... ceva din care să guști și să nu te mai sature niciodată... care să îți ajungă la suflet*, acestea au fost cuvintele doamnei Ellen. Dar cum să compun eu o partitură care să respecte toate îndrumările doamnei Ellen?

Am stat acolo o jumătate de oră, până când am văzut birja familiei mele apropiindu-se. Am coborât repede, alunecând pe burlanul de scurgere. Deși era ud burlanul, mi-a ieșit destul de bine. După ce m-am repezit la ușă ca să nu mă vadă mama udă learcă, am intrat în camera mea pentru a mă schimba.

E ora 11... m-am întins în pat. Mă tot întorc de pe o parte pe alta și nu reușesc să adorm. Am coborât din pat și am început să mă plimb prin cameră, gândindu-mă la tema doamnei Ellen. M-am urcat iar în pat, am început să mă gândesc... o melodie care să *depășească limitele imaginației oricui*. Câteva note au început să prindă formă în gândul meu. (...)

Cherciu Sofia, cls. a VI-a

Ultimul clopoțel...

Am parcurs împreună patru ani frumoși, timp în care v-am fost alături și m-am străduit să vă fac parcursul acesta mai ușor, mai interesant și mai pe înțelesul vostru.

Acum, când încheiem călătoria noastră prin gimnaziu și vă aflați în fața unui nou început, vă doresc bucurie, curaj, încredere în forțele proprii și gândire pozitivă, dragii mei copii!

Finalul clasei a VIII-a este doar finalul unei etape din viața de elev. O altă etapă, sper cel puțin la fel de frumoasă, stă să înceapă și anume viața de licean.

Fie ca zborul să vă fie înalt, credința puternică, iar gândurile senine și îndrăznețe!

Prof. Diriginte Georgeta Neagu

Pare că până și soarele strălucește azi diferit, iar freamătul frunzelor copacilor din curtea școlii este mai trist, mai melancolic. Parcă nu m-am gândit niciodată că va veni și clipa

despărțirii, că aș putea privi școala în acest fel. Mă așez gânditoare pe o băncuță, la umbra unui castan bătrân. Privirea mi se pierde în depărtare, iar sufletul îmi este năpădit de amintiri.

Am și acum în minte imaginea primei zile de școală din gimnaziu. Cum ne-am strâns cu toții în jurul doamnei diriginte și am așteptat plini de emoție începerea festivității de deschidere a noului an școlar. Apoi, îmi amintesc cum am intrat în sala de clasă, aceeași din clasa I, și ne-am ocupat locurile cu teamă, nerăbdători să o cunoaștem pe doamna dirigintă. Întreaga vară mă frământasem, gândindu-mă cu emoție la acest nou început. Atâția profesori noi, atâtea materii necunoscute, atâtea ore de curs, dar și tot atâtea pauze și noi colegi pe care, încetul cu încetul, aveam să îi cunosc și cu care urma să ne împrietenim.

Unul dintre cele mai însemnate evenimente petrecute în acea toamnă a fost intrarea în

corul școlii. Încă din clasa I am așteptat cu emoție și nerăbdare acest moment, deoarece doar cei de la gimnaziu aveau voie să facă parte din corul școlii. Cu câteva zile înainte de probă m-am pregătit temeinic. Am fost aleasă alături de încă două colegi. De acum urma să avem un rol mult mai însemnat la festivități și aveam să participăm la multe evenimente prin care urma să le umplem sufletele de lumină și bucurie celor ce ne vor asculta.

Din clasa a VII-a am doar câteva amintiri, din pricina pandemiei și a școlii online. Cu toate acestea, în acel an am fost într-una dintre cele mai frumoase excursii din întreg gimnaziul. La prima vedere, nu a fost ceva spectaculos, însă cel mai însemnat amănunt a fost acela că ne-a adus din nou împreună, după atâtea luni în care fuseserăm închiși în

casă. Mai mult decât atât, în acea excursie am făcut pentru prima oară ceva la care visam încă de mică: am călărit și am avut ocazia de a cânta la un pian adevărat, un pian vechi, cu clapele îngălbenite de trecerea anilor și sunetele clare, profunde, ce se revărsau în încăperea umplând văzduhul. Însă cea mai frumoasă parte a fost de abia la final, în autocar, când s-a format un mic grup în jurul unei colege mai mari care își adusese chitara și aproape tot drumul am cântat și am vorbit. Îmi va rămâne întotdeauna adânc amprentată în suflet această excursie, ca una dintre cele mai plăcute amintiri din anii de școală.

Pe lângă toate acestea, de-a lungul anilor, am trăit o mulțime de mici întâmplări aparent neînsemnate, care, în ciuda faptului că, la prima vedere, ai fi tentat să nu le iei în seamă, au avut pentru mine o însemnătate sufletească deosebită. De multe ori m-am gândit că, dacă aș încerca să le enumăr pe toate, aș sfârși probabil prin a scrie un întreg roman, care cu siguranță va reflecta lumina și bucuria tuturor clipelor petrecute alături de colegi și de profesori.

Curtea școlii a început să forfotească în pașii mărunți și zumzetul vocilor ce se îndreptau vesele spre școală. Mai sunt doar câteva minute până la începerea orelor. Cu lacrimi în ochi, mă ridic de pe băncuță și pornesc agale spre sala de clasă. Acestea aveau să fie ultimele ore de curs din clasa a VIII-a ce anunțau finalul unei perioade atât de însemnate din viața mea de elev, gimnaziul...

Andreea Antohe, cls. a VIII-a

(...) Aici am primit educația pe care mi-aș dori să le-o ofer copiilor mei. Părintele Vasile a fost ca un tată duhovnicesc care m-a îndrumat

pe calea spirituală a credinței. Le mulțumesc acestor oameni înțeleghători, răbdători, iertători, iubitori, care m-au învățat multe lucruri minunate și mi-au umplut sufletul de bucuria cunoașterii lui Dumnezeu. Una dintre cele mai frumoase amintiri, pe care nu o voi uita niciodată, este excursia din clasa a VII-a, de la Nămăiești.

Ionescu Antonia Elena, cls. a VIII-a

(...) Acum un an, la ora de limba română, a pășit în clasă un chip necunoscut; o nouă profesoară. Din prima clipă când am văzut-o, am știut că trebuie să-i fac cu orice preț cea mai bună impresie. Ca să dau un indiciu: nu am reușit.

Doamna profesoară s-a așezat la catedră și, după ce a făcut prezența, a scos din penarul ei un fel de cheie legată cu un șnur portocaliu neon, foarte strident, pe care a așezat-o, fără niciun motiv, pe masă. Atunci eu, dorind să

mă bag în seamă, am spus: „Ce chestiuță drăguță aveți, doamnă!” Și așa am devenit fata care, în acea zi, a transformat liniștea mormântală din clasă într-un hohot general de râs.

Doamna profesoară de limba română se află pe lista profesorilor mei preferați, ea fiind cea care m-a învățat despre tehnica povestirii în ramă, inspirația acestui text.

Ca o scurtă încheiere, Ana le mulțumește tuturor profesorilor care au fost alături de ea în acești ani zbuciumați, dar în mod special doamnei diriginte, „mama clasei a VIII-a” și un suflet minunat. În urma acestora, Ana nu numai că a căpătat noi cunoștințe și învățături, dar a reușit să își păstreze vestitul caracter emotiv și copilăros. Iar în final le mulțumește faimoșilor săi colegi și coechipieri în această aventură plină de dealuri și prăpăstii, pentru amintirile memorabile!

Ana Gulie, cls. a VIII-a

Zoomzet Nectar

Nemurire

Pe tine, nemurire, te-am căutat în slove,
În cărți atinse doar de timpul ce s-a scurs prin ele,
Din apă, din pământ, din cer am vrut să-ți aflui taina...
Și, peste timp, aflat-am că numai iubirea și iertarea îți îmbracă haina.
Numai prin ele omul se înalță spre Locul de care s-a desprins,
Umplându-se de celălalt și lepădându-se de sinele învins
Primește Cerul să-i fie acoperământ,
Lumina ruptă din Lumină,
Să-i lumineze întunericul profund.

În lunga-mi pribegie prin gândurile pline,
Adesea, mintea-mi a înălțat pereți și ziduri din dezamăgire,
Clădindu-le cu teamă, frământări, glasuri străine
Ce ne-ncetat vesteau sfârșit de-nmugurire,
Și, astfel, mi-am părăsit speranța în ruine.

Acum, ajuns la capătul de drum,
Nu mă mai tem decât de ziua când voi fi umbră de cruce,
Când bradul de la capul meu va tămâia cu fum
Din seva lui, iar steaua-mi va coborî din locul ei și te-o aduce...
Mă tem de tine, nemurire, de musturarea ta,
Pentru că n-am știut cu-adevărat ce-nseamnă a iubi și a ierta.

Mara Brătășanu, cls. a XI-a

Echipa proiectului

Președintele Colegiului Redacțional: Preot prof. dr. Vasile Gavrilă

Redactor-șef: Mariana Lina

Redactor-șef executiv: prof. dr. Georgiana Estienne

Redactor executiv Arte și Cultură: prof. dr. Cosmina Dragomir

Redactor executiv Științe: prof. dr. Georgeta Neagu

Redactor executiv Știri: prof. Eleonora Iordache

Colaboratori: Preot. prof. Adrian Sima, prof. dr. Georgeta Neagu, prof. Dan Antofie, prof. Ionuț Dima, prof. Cornelia Miron, prof. Simona Minciu, prof. Claudia Sive, prof. Maria Bălan, prof. Ana Chira, prof. înv. primar Anca Stoian, prof. Cristian Horia; **Colaboratori externi:** prof. univ. dr. Adrian Opre, conf. univ. dr. Mihai Vladimir Topan; **Colaboratori elevi:** Daniel Iftime, Mara Brătășanu, Maria Blîndu, Ana Iancu, Mircea Blîndu, Matei Mițnei, Ioan Gavrilă, Ana Maria Popa, Ilinca Voican

Art Director: Andrei Tache

Fotografie copertă I: Mihai Berezcky

Ilustrații copertă IV: elevi ai Liceului Teoretic „Sfinții Trei Ierarhi”

Corector: Valeria Radu

Hârtie: DCM 250 g, DCM 130 g / **Tiraj:** 500 de exemplare / **Tipărit:** MasterPrint Super Offset /

Cod ISSN: 2734 - 7532 ISSN-L 2734 - 7532